

Počtnina plačana v gotovini

FEBRUAR 1941

Sv. Janez pri božjem Detetu

Sveta Družina na begu

Ključ do rešitve

Mir? Goreče ga želimo. Želje po miru izražajo državniki in državljani vseh dežel; nestrpno pričakujejo miru zlasti pripadniki vojskujočih se držav. Kdo naj ga nam da? Tisti, ki je Kralj miru. Toda, ali naj ga vsili, ko pa človeška strast in nerazsodnost išče in hoče le mir nasilja, mir samopašnosti, ne pa miru ljubezni in pravice, kakor ga narekuje k r š č a n s k a m o d r o s t.

Tako beremo v knjigi božje modrosti: »M o d r o s t (krščanska) uči — zmernost in razumnost, pravičnost in srčnost, nad katerimi ni nič koristnejšega v človeškem življenju«. (Modr 8, 7.) Razumnost nam daje v posameznih primerih spoznanje, kaj je Bogu všeč. — Pravičnost nas nagiblje, dati vsakomur, kar mu gre. — Srčnost daje moč, da izvršujemo to, kar je prav in dobro, kljub težavam, in da raje vse prenesemo kot da bi grešili. — Zmernost pa prav kroti vsako nedovoljeno nagnjenje. (Katekizem.)

Za te glavne čednosti, predvsem za pravo modrost, se je pa treba priporočati b o ž j i M o d r o s t i, če hočemo izpodriniti nerazsodnost, ki je povzročila sedanje mesarsko klanje in živalsko divjanje ter divjaško pokončavanje.

Ali se bo povrnil blagor miru, če zmagata tako imenovana demokracija? Taka demokracija, kakršna je vladala doslej, gotovo ne more povzročiti in ne dati trajnega miru, saj imenujejo te vrste demokracijo »lepo zunanost notranjega nereda«, pod katerim — kakor je zatrdil v božičnem nagovoru papež Pij XII. — ječe milijoni, ki žive od dela svojih rok in ki se smilijo materi Cerkvi.

Presrečno blagodat t r a j n e g a m i r u more zagotoviti samo k r š č a n s k a demokracija. In kdo med vladajočimi je tisti, ki bi umel in hotel postaviti svet na temelje k r š č a n s k e demokracije, razen poglavarja katoliške Cerkve, ki se njegov poziv sicer sliši in tudi odobruje, da bi ga pa v divjanju strasti uvaževali in ostvarili, zato ni moči, ker manjka krščanske modrosti in razsodnosti. Krščanska modrost bi izsilila priznanje, da je pravica nad golo silo, da imajo pravico do svobode veliki in mali narodi in

da so vsi brez ozira na pleme in kri in kulturo enako poklicani na sodelovanje za skupni blagor človeštva.

To kratko razmišljanje smo zapisali zato, da se prepričamo, kako potrebno je, da v svojih molitvah izprošamo od Vladarja sveta prave modrosti zlasti vsem, ki so postavljeni za krmarje narodov. Zato zopet opozarjamo na 12. uro v knjigi »Večna molitev«, kjer se nahaja tudi prošnja »Za mir in edinost krščanskih vladarjev in narodov« — in za razsvetljenje Sv. Duha:

»Daj, o Gospod, kraljem in knezom tega sveta svojega Duha, ... daj krščanskim vladarjem in njih svetovalcem duha miru in zveži srca vladarjev in njih podložnikov z vezjo ljubezni in zvestobe.«

Naše darovanje

Tolažbe in sreče polni so bili za Marijo prvi dnevi po rojstvu božjega Deteta, saj je imela »Boğa vse tolažbe« pred svojimi očmi, v svojih rokah, na svojem srcu. Toda že obred obrezovanja osmi dan po rojstvu je imel nekaj trpkega v sebi za nežno in ljubeče materino srce. Kmalu nato je kanila v kelih blaženosti še grenkejša kaplja bridkosti.

Po postavi Mozesovi izraelskim materam 40 dni po rojstvu otrokom ni bilo dovoljeno stopiti v jeruzalemsko svetišče in se udeležiti javne službe božje. Mater in otroka so namreč imeli za neočiščena. Šele ko je ta čas minil, sta se smela približati templju. Zastran svojega brezmadežnega spočetja je bila deviška mati Marija sicer izvzeta iz območja te postave; njena vzorna ponižnost jo je pa gnala, da se je prostovoljno pridružila drugim ženam, ki so prišle k očiščevanju.

Ko se na svečnico zatopimo v dogodke prazniškega evangelija, bi bilo koristno, bolj na globoko premisliti na primer besede častitljivega Simeona, ki je v proroškem duhu izrekel proti Mariji pomenljive besede: »Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu in v znamenje, kateremu se bo nasprotovalo, — in tvojo lastno dušo bo presunil meč...«

Ali ni ta prerokba pomenljiva tudi za nas? Ali ne vsebuje prevažne resnice, da je Kristus tista pot, ki vodi do srečnega vstajenja. Gorje pa tistim, ki to pot zapuste, saj drve v padec.

Pa pogledjmo raje, v čem je Marija zlasti svojim izvoljenim otrokom ob

darovanju Gospodovem posebno lep z g l e d.

Ko je Marija svoje božje Dete prinesla v tempelj, ni bilo to darovanje le zunanji obred, kajti Jezus se je — četudi je bil kot človek nebogljen otročiček — docela zavedal tega dejanja in se je nebeškemu Očetu v resnici daroval kot žrtev za človeštvo. Odpovedal se je že takrat iz ljubezni do nebeškega Očeta in do nas vsaki drugi volji, le ne volji tistega, ki ga je poslal. Te žrtve, tega darovanja se je pa udeležila tudi Marija, in sicer ne le telesno, marveč z vso dušo, z vsem srcem. Tudi sama se je darovala nebeškemu Očetu — z a n a s.

*

Vsi smo poučeni, da se to darovanje Jezusovi in zlasti darovanje njegovo na Golgoti stalno obnavlja v daritvi svete maše. Maša je daritev nove zaveze. In zapomnimo si tole: »Sv. maša ni samo spomin in predstava Kristusovega trpljenja in tistega žrtvovanja, ko se je daroval na križu večnemu Očetu za naše grehe, marveč da je ista žrtev, ki se je takrat darovala, in da ima isto veljavo in učinkovitost.«

Dalje si zapomnimo: Ceprav samo duhovnik govori in s svojimi rokami opravlja to daritev, vendar darujejo hkrati z njim tudi vsi pričujoči. (Alf. Rodríguez dr. J.: Vaja v kršč. popolnosti.) Daritev svete maše je torej tudi tvoja daritev, zato jo moraš obenem z duhovnikom opravljati. paziti na glavne dele in na to, kar duhovnik moli,

dela in govori, skratka: z mašnikom skupno darovati. Popolna udeležba pri sv. maši je seveda takrat, kadar verniki z mašnikom vred tudi pristopijo k daritvenemu obedu, k svetemu obhajilu. Vsekako je pa vsakdo dolžan prejeti vsaj duhovno obhajilo. (Duhovno se obhajati se pravi, živo želeći, da bi prejeli ta sveti Zakrament.)

Sveta maša je tvoja daritev — ponavljamo s poudarkom. Ni torej dosti, da samo Kristusa daruješ večnemu Očetu, ampak moraš pri sveti maši po Jezusu in z Jezusom tudi sebe darovati, žrtvovati. Kako to storiš? Kaj polagaš v Jezusove roke, kar naj bi On daroval s svojim darom nebeškemu Očetu?

Odgovor se morda glasi: „Tako-le molim: »Moj Jezus, tebi živim, tebi umrjem, tvoj sem živ in mrtev.« Ali: »Moj Gospod! Tebi darujem vse svoje misli, želje, besede in dejanja!«

Že prav. Pa to so samo lepe besede, zlasti če so prišle iz ust brez srca in brez premisleka. Če pa zdihneš s polnim srcem: »Moj Bog, tebi darujem vse svoje misli«, moraš imeti resno voljo, odgovoriti se vsem mislim napuha, nezaupanja, verskih dvomov, nečistosti, predrznega zaupanja na božjo pomoč. Ko moliš: »O Bog, tebi darujem svoje želje« — in je to res, moraš imeti trdno voljo, da se odpoveš poželenju mesa, poželenju oči in napuhu življenja. — In še pristavljaj: »Tebi darujem svoje besede.« Mar res? Ali si se res odločil, zatreti v sebi vsako laž, vse opravljanje, zlasti še obrekovanje, vsako kletev, krivo pričevanje, vsako nedostojno besedo!?

Pa v svoji radodarnosti daruješ Bogu tudi vsa dejanja. Sila lepo. Če si iz-

govoril to besedo iskreno, moraš biti pripravljen (in pripravljena), da opustiš v nedeljah vsako nepotrebno, zlasti še hlapčevsko delo, da ne boš oskrunjal Gospodovih dni s popivanjem, da ne boš svojih stanovskih dolžnosti površno opravljal, da si ne boš prisvajal tuje lastnine, da se ne boš omadeževal z grehi, ki se med kristjani naj še ne imenujejo ne, da ne boš z neubogljivostjo klical božje jeze nase, da ne boš v nič deval postne zapovedi, da ne boš bral pohujšljivih knjig in slabih časopisov itd.

Glej, to se pravi Bogu darovati svoje misli, želje, besede in dejanja. Da bo tvoja daritev prava, ti mora prebosti srce oster meč: ta meč je resna, sveta volja. Kar od tvoje duše odreže, so slabe, hudobne, grešne misli, želje, besede in dejanja. Ta odpoved je tvoja žrtev (daritev), ki jo prineseš Bogu; tako se v resnici daruješ z Jezusom nebeškemu Očetu. K taki odpovedi nas priganja tudi sv. apostol Pavel: »Rotim vas torej, bratje, pri usmiljenju božjem, dajte svoja telesa v živo, sveto, Bogu prijetno daritev; tako bo vaše bogoslužje po pameti (in ne bo gola zunanost). In ne ravnajte se po tem svetu, ampak preobrazujte se z obnovo svojega mišljenja (prenovite mišljenje, ki ga je greh skvaril, da boste preskušali, kaj je volja božja, kaj je dobro in Njemu všeč in popolno.« (Rimlj 12, 1.)

Zdaj se pa vprašaj, če si se doslej udeleževal (udeleževala) na tak način najsvetejše daritve? Posnemaj Marijo in bodi vsekdar vreden dar pri sveti maši, da se bodo vsipali nate bogati sadovi Kristusove daritve. A. Č.

Uresničeno hrepenenje

Simeon, ves v letih, tempelj spet obišče, ko prinesli božje Dete so v svetišče,

Po navdihu božjem vidi v njem: Mesija. Na srcé, ves blažen, nežno ga privija.

V sreči tej na zemljo nič ga več ne veže. Ko je cilj dočakal, smrt mu le ustreže.

Uresničeno je dolgo hrepenenje; zdaj spoznal je: Pot. Resnico in življenje. Jože S.

Ti prosi zame!

(Za dan 11. februarja.)

*Barnardka, ti mala, nedolžna,
s teboj bi pokleknil pred Njo,
ki vate je gledala mило
in ti govorila sladko.*

*Ozrla bi Ona se vame
srca umirila utrip,
od bóli telesnih in dušnih
ozdravljen bi isti bil hip.*

*Barnardka, za roko me vzemi,
popelji na srečni me kraj,
kjer čudežni virček začel je
šumljati iz zemlje nekđaj.*

*Utihni ti najbolj bolečo
vseh mojih željá in prošnjá!
Bernardka, ti móli tam zame,
kjer vlada najvišja Gospa!*

*Naj Ona od Sina izprosi
v trpljenju poguma mi dar,
potem pa pri Njej mi zasije
naj gledanja večnega žar!*

Fr. Neubauer.

Zveza katoliških kmečkih mladcev

II.

Kmečko delo s krščanskega stališča.

Kmečko delo je težko in naporno in se od dela v obrti ali tovarni zelo razlikuje. Kmet ima premnogo prilike, da pri svojem delu gleda delovanje Stvarnika. Kajti narava je živa, vsako življenje pa je bolj ali manj skrivnostno, in nam daje slutiti tistega, ki je vso naravo enkrat ustvaril in ji še vedno daje novih moči, iz katerih se njeno življenje neprestano obnavlja in iz neizčrpne rodovitnosti sadove prinaša. V kmečkem gospodarstvu ne veljajo tisti železni gospodarski zakoni, kateri, kakor nekateri mislijo, vladajo v industriji ali obrti. Kmetova zemlja je podvržena tolikim vplivom, da veren kmet občuti, kakor da jo nebeški Gospodar še vedno drži v svojih rokah in z njo gospodari po svoji nedoumljivi previdnosti.

Dokler kmet pri obdelovanju zemlje vidi vmes tudi božjo roko, toliko časa je njegova vera trdna in delo na polju mu je lep in poduhovljen poklic. Molitev, zahvala, prošnja, dobra dela in

usmiljenje z reveži se mu zdijo povsem potrebne stvari. Kadar pa kmet svoje delo in življenje na gruntu začne gledati samo naravno, materialistično, je nevarnost, da postane trđ, brezsrčen in sebičen človek, ki se ne meni ne za božje stvari ne za dobroto in ljubezen do ljudi, domačih ali tujih.

Žalibog, da kmečki stan ne gleda več na svoje delo tako s krščanskega stališča, kakor je bilo to nekđaj. Po krščanskih navadah bi se moralo delo posvečevati z molitvijo, zjutraj s prošnjo za blagoslov, zvečer z zahvalo za prejete dobrote in za varstvo pred nesrečo. Isto prošnjo in zahvalo je dajati Bogu pred jedjo in po jedi. In angelsko zvonjenje najde kmeta navadno pri njegovem delu. Kako malo še v naših časih molitev spremlja delo! Kako redko se od dela misli povzdignejo k Bogu! A krščanstvo nas uči ravno tega, naj bo tudi delo posvečeno Bogu, naj bo služba božja. Koliko je potem lažje veselejše in kratkočasnejše! Saj nam misel na Boga delo tako močno olajša! Moli in delaj, je staro krščansko geslo.

Eno delo pa je, ki je znamenje nekrščanskega mišljenja. Delo ob nedeljah in praznikih. Tudi v tem oziru naše krščanstvo nazaduje. Včasih takega dela ni bilo. Še več! Ob nedeljah in praznikih so ljudje kar največ ostali doma in brali kaj nabožnega ter hodili ne le k maši, ampak tudi k popoldanski službi. Zdaj pa se že mnogokje več ne spoštuje ne nedeljska zapoved glede maše ne prepoved glede dela. Tudi na kmetih ob nedeljah delajo doma ali na polju. Še pred 30 leti bi vsak, kdor bi ob nedeljah kaj delal, imel zoper sebe ogorčeno zgražanje vsega ljudstva, a danes se komaj še kdo za to zmeni. Tako malo že čutimo krivice, ki se gode Bogu, tako malo nas vznemiri javno pohujšanje.

Ali ni naše krščanstvo plaho, bojzljivo, na umiku pred svetom? Ko že nedelje odmevajo od hrupa veselice od razbrzdanega plesa, od pijanega vpitja, pa v tem kriku strasti sleherni božji glas utone. Ali naj gre tako naprej? Nikakor! Ob takih razmerah nam je treba nove krščanske mladine, ki bo dajala Bogu, kar je božjega, in se bo borila za Kristusovo kraljestvo.

Krščanstvo bodi živo!

Kar je še krščanskih navad med kmečkim ljudstvom, morajo dobiti resnično krščansko zavest. Kolikor se kmečka miselnost še upira materialističnim in revolucionarnim idejam, ki jih seje tudi po deželi moderno poganstvo, naj bo globooko verna in nadnaravna. Kristus je s svojimi prelepimi prilikami tako sveto povzdigoval ravno kmečko delo in življenje v naravi, zato naj vse kmečko okolje diha nadnaravnega duha.

Materializem, brezbožnost, uživanjaželjnost, moralna sprijenost in nespo-

Devica Marija z Detetom.

Sassoferrato.

Vatikanska pinakoteka.

dobnost ne sodi v naše kmečke domove. Surovost in pijančevanje preganja iz kmečkih hiš zadovoljnost, ljubezen, dobro sosodstvo, zato proč s takimi grdimi madeži na našem kmečkem stanu. To je naša narodna sramota in ogromna škoda, ki jo moramo vsi čutiti. V kmečkem stanu samem pa moramo dobiti mladih fantov, ki bodo začeli organiziran in odločen boj proti ukoreninjenim razvadam. V boju za krščanska načela se bodo zmerom bolj sami utrjevali in pridobivali na svojo stran še druge.

Koliko preprirov je po naših kmečkih družinah med starimi in mladimi, koliko sovraštva in tožbâ med sosedi, ki se vlečejo iz roda v rod. Vsega tega je kri-va slepa strast, ali brezsrčnost ali ošab-

nost ali sebična lakomnost. Za te bolezni je zdravilo samo resnično krščanstvo, kakor ga učijo božje zapovedi, četrta, sedma, najbolj pa največja krščanska zapoved o ljubezni. Ali nam ni medsebojni mir na temelju ljubezni najbolj potreben?

Najprej nam je treba vedeti, kje smo se oddaljili od krščanstva, v katerih stvareh smo postali čisto kakor »otroci teme«, da bomo znali te napake zdraviti. V ta namen potrebujemo ne novih

naukov, ne novih zapovedi, ne novih prerokov, ampak novih, to se pravi globoko krščanskih ljudi, novih duš, polnih ljubezni do Boga in apostolske gorečnosti. Taki ljudje pa rastejo le iz molitve, iz zakramentov, iz duhovnega življenja, iz požrtvovalnosti za božje kraljestvo. Naj zato zlasti naš kmečki stan posluša na klic Katoliške akcije, da bo naša kmečka mladina stopila pod prapor Kristusa Kralja.

Al. Strupi.

„Vera peša“

»Glasni ste, možje, glasni!« je nagovoril župnik svoje ljudi, ko je vstopil mednje v hišo. »Kaj pa je tako hudega?«

Pri Tomaževcu je namreč šumelo kakor med čebelami v panju.

»Dober dan, gospod župnik!« je hitel pozdravljati Tomaževca »Hvaljen Jezus! Res smo tako glasni kakor da smo se skregali.«

»Mogoče ste se pa res?«

»Ne, gospod, skregali se nismo, kregali smo se pa. Pravimo namreč, da vera med nami peša, zelo peša.«

»Po čem pa to sodite?«

»Ali še nič ne veste? Pri Matjaževih je bilo pokradenih za en voz zelnatih glav. Pa kar z njive! Matijevec je pustil na njivi brano in drevo, pa mu je vse čez noč zginilo. Včasih smo pa lahko pustili zunaj, kar smo hoteli. Cel teden je ležalo poljsko orodje tam zunaj in ko smo čez teden dni prišli na njivo, smo še vse dobili nedotaknjeno na svojem mestu. Zdaj pa tako...« se je nazadnje ustavila beseda zgovornemu Tomaževcu.

»Pravite, da vera peša,« je posegel vmes gospod župnik med točo Tomaževčevih tožba »Jaz bcn pa narobe rekel, da vera ne peša, pač pa da verniki pešajo, močno pešajo v svoji veri. Do greha pešajo. Vera je vedno ena in ista, kakor je tudi Bog vedno eden in isti. Verniki so pa ljudje, zato je pri njih mogoče, da v verskem življenju bolj ali manj popuste in odjenjujejo.«

»Jaz pa tako pravim.« je poprijel za besedo Modrijanov Jaka, ki se je rad ponašal s tem, da je bil na vojski in da je prišel skupaj z nekaterimi ljudmi, o katerih se nam še sanja ne, »— jaz pa pravim, da je naša vera vse premeška, vse preveč popustljiva. Turkov nisem nikoli videl krasti. To pa zato, ker jim vera pove, da bodo morali za vsako ukradeno stvar delati pokoro na milijone let v njihovem peklju. Na milijone let... Pomislite!«

»Ta je pa bosa. Jaka.« ga je ustavil župnik in se nasmehnil njegovim turškim milijonom. »Ali mar ne veš za Kristusovo besedo, ki jo je povedal poslušalcem na gori, da nikdo ne bo prišel iz ječe, dokler ne bo plačal zadnjega novčiča.« (Mt 5, 26.) »In ta ,dokler' pove več kakor pa tvoji milijoni, ki si jih prinesel, sam ljubi Bog v nebesih ve, odkod.«

»Pa teh besed še nisem nikoli slišal.«

»Jaka, nekaj bi ti povedal, pa bom raje molčal.«

Učeni Jaka je povsíl glavo. Do tja, do kjer je Jaka hodil v cerkev, se namreč ne sliši vsaka beseda, zlasti božja beseda ne.

»Možje,« je nadaljeval duhovni oče, »ravno ta vaša pritožba, ki ste mi jo pravkar povedali, je kar nekakšen povod, da začnemo danes svoje razgovore, ki ste me zastran njih povabili v svojo sredo. Rekli ste namreč, da bi radi vedeli, o čem se tam na škofijski sinodi razgovarjajo.«

»Pa smo res radovedni. Ko bi se mogli spremeniti v muho...«

»Ni potreba. Bom že jaz poskusil ustreči vaši radovednosti. Samo, če me boste voljni poslušati.«

»Pa kako radi!«

»No, torej. »Sinoda« vam posebno priporoča in naroča, da se brigate za sveto Cerkev in da jo branite.

Preden o tem nadaljujemo, moramo razločiti, kaj pomeni beseda »cerkev«?

Govorimo namreč o cerkvi v dvojnem pomenu. Cerkev nam je hiša božja, svetišče, kraj, kjer se verniki zbirajo k božji službi. Beseda »Cerkev« (z veliko začetnico) pa pomenja družbo vernikov, ki se pod vodstvom, ki ga je Kristus postavil, prizadeva doseči večno zveličanje. Ali kakor smo se učili v šoli: Cerkev je verska družba, ki jo je ustanovil Jezus Kristus, da vodi ljudi k večnemu zveličanju.

»Saj sem to tudi jaz vedel,« se je opravičeval Janez, ki je malo poprej oboje zamenjal.

»Vem, da si vedel. Samo povedati si pozabil.«

Janez se je skromno nasmehnil, ko je videl, da ima njegov dušni pastir vendarle dobro mnenje o njegovem znanju in poznanju Katekizma.

»Za obojno cerkev, za cerkev kot hišo božjo in za Cerkev kot voditeljico v večno življenje, se moramo verniki brigati.«

»Saj se brigamo za Cerkev,« je pripomnil Matijevec, ki ga je radovednost prignala k Tomaževcu, »saj damo svoje otroke krstiti. Ali ni to dovolj?«

»Kdor veruje in je krščen, bo zveličan, kdor pa ne veruje, bo pogubljen.«

»Ostra beseda!«

»Pa ni moja, ampak Kristusova.«

»Brigati se za Cerkev, se pravi poslušati glas cerkvenih voditeljev: papeža in škofov.«

»Torej ljudi, kakor smo mi!«

»Ko so množice ob Kristusovem času videle njegovo moč, so slavile Boga, ki je dal tako oblast ljudem. Slavile, ne pa obsojale, kakor to dela in ravna da-

našnji svet. Kadar so nam odločbe cerkvenih voditeljev težke in nerazumljive, takrat se vselej spomnimo Kristusovih besedi: »Karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih. Velika oblast — ali dana ni zastran papeža in škofov, dana je zastran nas vernikov. Da mi lahko varno hodimo po potih, ki vodijo proti večnosti.«

»Pa zakaj mora biti vsak papež Italijan!« se je vtaknil vmes znani nam Modrijanov modrijan.

»Najprej, Jaka, hvala ti lepa za tvojo odkritosrčnost. Vesel sem je in upam, da bova midva pri najinih razgovorih lahko orala. Vprašal bi te pa, zakaj je bil pa prvi papež Galilejec? Pri papežih ne igra glavne vloge narodnost; glavno vlogo ima katoličanstvo — vesoljnost vere.«

Jaku se je kar samo nasmejalo, ko je slišal svojo pohvalo, češ tako malopriden pa vendar le še nisem, kakor sodijo o meni ljudje.

»Saj bi bil papež lahko tudi kakega drugega naroda sin, ali ne?«

»Lahko. Ali vprašanje je, kako bi Italija gledala kakega tujca na papeškem prestolu.«

»Naj bi se pa papež preselil drugam.«

»Če bi bil papež sam, bi to še šlo. Ali pomislimo: papež z vsem svojim dvorom...«

»Pa res! Kristus ni imel nikoli takega dvora. Samo dvanajst apostolov. Pa je šlo vse v redu naprej.«

»Ne pozabi, da je bil Kristus Sin božji, torej vseveden, papež je pa človek kakor smo mi in ni vseveden. Takrat je bila sv. Cerkev tudi šele v povojih, danes je pa razširjena po vsem svetu. — Toda možje, malo preveč smo se zagovorili, ali ne? Moramo za danes skončati.«

»O, saj vas še radi poslušamo,« je hitel ugovarjati Tomaževec.

»Nič zato, možje. Bomo pa prihodnjo nedeljo naprej govorili. Počasí, po vrsti kakor so hiše v Trstí, smo včasih dejali.«

Može so se razšli. Vedeli so, da jih čaka delo doma. Duhovni pastir pa je sam s sabo ugibal: »Saj ni tako napačen tale Modrijanov Jaka, kakor mi ga ljudje slikajo. Malo tuje modrosti si je po svetu nabral, pa jo nam hoče prodajati. Odkrit pa je, odkrit in to je lepo od njega. Od-

kritega nasprotnika se ni treba bati, pač pa se boj tistih prikritih, ki na jeziku nosijo gospoda župnika, za hrbtom pa grizejo in napadajo... O, vse bo šlo kar lepo naprej, kar lepo. Jaku bomo pa že glavo tako zasukali, da bo prav.«

J. Langerholz.

„Ne daj mi, Gospod, ne uboštva ne bogastva...“

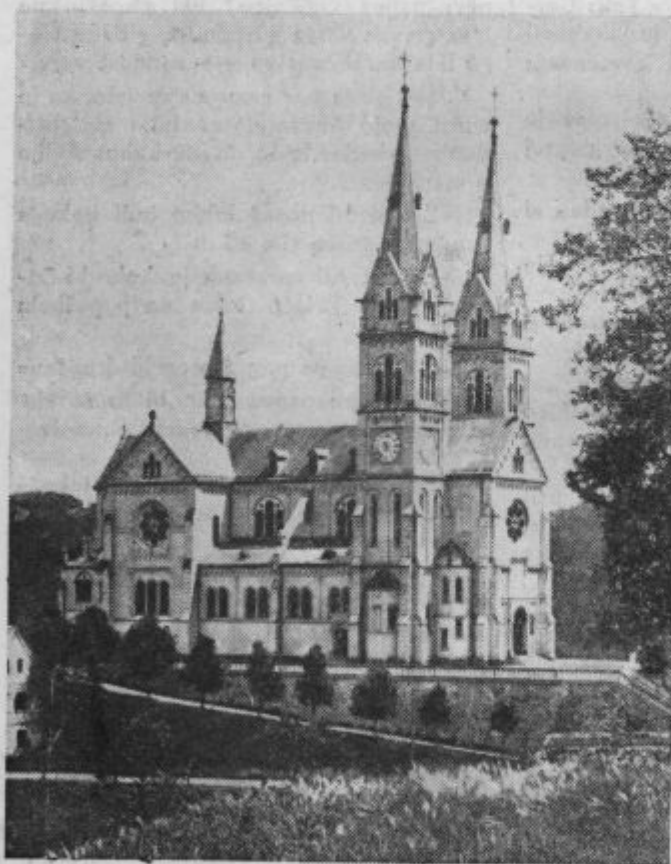
»... Kako mislite o današnjem obubožanju, ki je posledica vojne, in kam bo to dovedlo?« Tako me sprašujete v vašem

sicer tako zanimivem pismu. da sem ga ponovno prebiral. Ali se vam ne zdi, da je to nekam splošno stavljeno vprašanje, hkrati tudi zelo, zelo kočljiva zadeva?

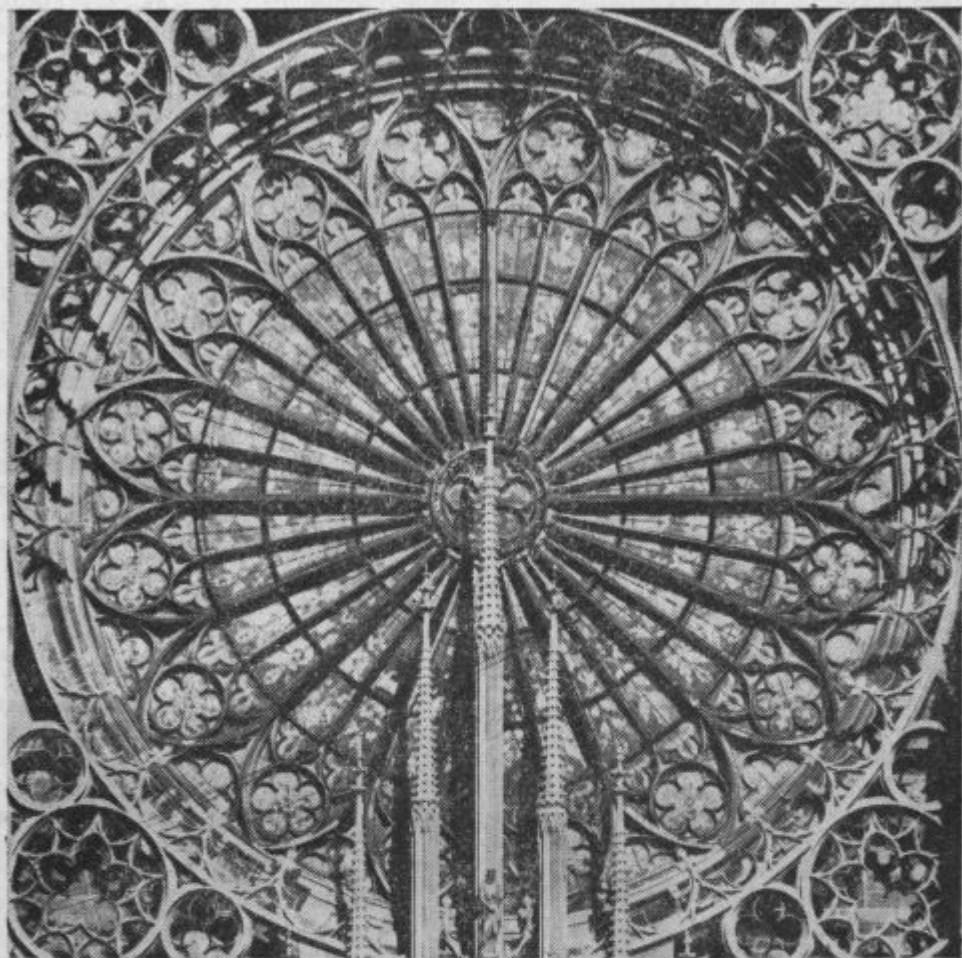
Toda tudi meni samemu so ponovno prišle podobne misli, kakor jih vi v svojem pismu prinašate; zato bom skušal na stavljeno vprašanje po vesti in najboljšem prepričanju odgovoriti.

Kje se prav začne uboštvo? Kako malo mora imeti človek, da je »ubog«? Kdo to ve?

Našel sem ponovno ljudi, ki so bili bogati, celo močno bogati, ki pa so se imeli za »uboge« in čisto zares v tem prepričanju tudi živeli. Hrepeneli so po mnogo večjem imetju; »potrebovali« so nekaj, česar bi sploh ne mogli rabiti. Z neko napestostjo in nestrpnostjo so gledali tiste, ki imajo več, in si zvečer (bil sem sam priča takih razgovorov v krasno izdelani grajski obednici) pripovedovali, kaj vsega jim še manjka, česa še nimajo in bi radi imeli. Zdeli so se

*Cerkev lurske Matere božje
v Rajhenburgu.*

*Največje okno. 200 kvadr. metrov.
(Roža na pročelju stolnice v Strassburgu.)*

mi smešno zagonetni in hkrati nenasitni, zakaj čutil sem, da jim noben razlog ne bo spodnesel njih umišljenih potreb.

Našel pa sem obratno tudi ljudi, ki so živeli zares v sila skromnih in ubožnih razmerah. Da opišem njih stanovanje: Lesena koliba, prevlečena s strešno lepenko, stene za silo ometane, preprosto pobeljene, strop neometan. Videlo se je, da so neoglažene deske in pobeljene z apnom. Postelje: leseno ogrodje, nastlano s slamo, pač pa z rjuhami in odejami snažno opremljeno. Najnujnejše pohištvo, kar doma narejeno od spretnega samo-

uka. In vendar so bili ti ljudje srečni in zadovoljni; še celo za dovolj premožne so se imeli. Pa ne iz napačnega ponosa, temveč iz notranjega prepričanja. Govoril sem z gospodarjem, ki je bil v nekem stavbarskem podjetju delavec in nekaj paznik, ter ga vprašal, kdo od njegovih sosedov bi bil za božič najbolj potreben pomoči. Takoj mi je omenil nekaj družin, na sebe še za hip ni pomislil ne. Ko pa sem zaobrnil pogovor na njega samega, je preprosto rekel, da on sam z ženo še ima; vzel pa je neko deklico siroto za svojo in, saj veste, taki otroci imajo kaj radi kake bolj lepe čevljevce.

Ako bi res kaj takega preostajalo, bi za otroka prosil.

Ce pomislim, da je živel z ženo iz rok v usta, če prištejem še velikodušnost, da so tujega otroka vzeli za svojega in ga res pošteno in skrbno vzgajali, moram ugotoviti življenjsko modrost, ki je preprosto spričevala: da znajo »pogrešati« nešteto stvari, ki se drugim zde potrebne, naravnost nujne, nepogrešljive. Da me boste prav razumeli! Ne ugovarjam udobni opremi stanovanja, poudarim le, da sem tu imel priložnost, občudovati ljudi, ki so bili resnično ubogi in so vendar znali nositi to uboštvo z nadpovprečno krščansko srčnostjo, da, z občudovano plemenitostjo. Tako je zgubilo uboštvo (snaga je seveda pri tem neizogibna!) vso odbijajočo trdoto, grenkobo in trpkost, ki jo marsikdo občuti in z nevspešnostjo prenaša.

Ko sem razmišljal, kje so korenine tega zadržanja, sem takole razsodil: predvsem je njihovo gledanje zdravo, usmerjeno ne v primerjanje navzgor — kaj vse imajo ljudje v vilah naokoli — temveč, kaj vsega drugi v barakah, ki so še desetkrat bolj revne, nimajo. Tako so se kar uživali v modro zavest, ki jih tolaži, da res ne potrebujejo veliko, oziroma, da so znali razumno pogrešati nešteto stvari, ki so sicer prijetne, ne pa nujne. Tisti ljubeznivi sijaj v vsem zadržanju, tisto občutje, da govore z menoj brez pretirane ponižnosti, to pa je prihajalo iz globoke vere. Preprosta, nič razčlenjena, je bila zavest v njih, da »blagor ubogim« še malo ni zgubil svoje resničnosti. Zaeno me je obšla slutnja, da nagonsko pravilno vrednotijo stvari. Videli so, da navsezadnje, kar jih obdaja, zadobi pravi pomen šele spričo uporabnosti, ki jo dotična stvar ima v sebi.

S tem pa prehajam k resnici, ki je zares zdrava, namreč, da pravega merila »uboštva« — ali »primožnosti« — sploh ni. Majhna vreča je kmalu napolnjena, velika vreča zlepa ne, zlasti če ima še luknjo. Vsak v sebi ima merilo, je-li dovolj premožen, je-li res ubog, je-li celo v pomanjkanju. Kako različne so prav v tem sodbe! Zdi se mi pa ne-

ogibno potrebno, da učimo že otroke, naj se primerjajo s tistimi, ki imajo manj kot sami in da znajo biti hvaležni. Pa tudi tega naj se nauče, da bodo znali biti z malim zadovoljni; poznati morajo besedo »dovolj«.

Vem, da bi kdo utegnil reči: Potemtakem pa uboštva sploh ni na tem svetu! O, je! Samo dvojne vrste je: uboštvo okrutne brezposelnosti. Tedaj doživi človek žaloigro, kakor da je odveč in v napotje. Njegova pravica do dela, do ustvarjanja se ne uveljavlja. Tedaj človek čuti, da bolj ubog ne more biti. Tedaj mu umetnost, da bi znal pogrešati to ali ono stvar, ne pomaža več. Zadet je v življenjski živec. Tu je edini izhod: vera v zadnjo pravičnost, poslednjo neizbežno gotovost, da Bog te stvari ureja po svoji modrosti in previdnosti ob svojem času. Zato pa je treba trdne in globoke vere, ki se ne pusti od najbolj divjega viharja izkoreniniti.

Poleg tega zares grenkega uboštva poznamo še uboštvo duha in duše. S tem uboštvom so obteženi ljudje, ki imajo misel, da obstoji še druga pravica razen tuzemeljske, za neumnost in prevaro. Takemu postane človekovo življenje nesmisel. In če ga zadene v takem stanju še beda, ni čuda, če ga moti skušnjava za nasilno pokončanje bednega življenja. In če je bogat, pa ni nadnaravno usmerjen, se ga poloti strah, da utegne zgubiti, kar ima. Često se spremeni ta strah v blaznost. Tedaj je zares ta človek ubog, navse ubog! Nepopisno žalostno pa je, da gredo ljudje, ki so »ubožci« druge vrste, mrzlih in hladnih obrazov mimo ubožcev, ki so samo v telesni bedi. To je najhujše zlo našega časa. Rojeno je iz nevere, iz negotovosti, iz bridkosti in žalosti naših dni. Vendar pa ne morem pisma končati, ne da bi omenil tudi pozitivno stran našega časa kljub novemu obubožanju. Najboljši namreč bodo iz te nuje črpali novo zbranost. Ljubezen do duhovnih vrednot se bo marsikje poglobila. Tudi versko življenje bo videlo nove zarje. Toda neposredno za tem pristavljam iskreno prošnjo Joba Trpina: »Ne daj mi, o Gospod, ne bogastva, ne

uboštva, temveč samo to, kar mi je za življenje potrebno.« »Pauperizem« (splošno ubožanje) nosi v sebi nešteto nevarnosti, podlosti, greha in nizkosti. Ni zaman pregovor starih modrijanov: da je revščina — hótница.

Res je, da je sv. Frančišek opeval uboštvo in se ga tudi sam z vsem žarom oklenil kot »neveste«. Toda to prostovoljno uboštvo ni v nobeni zvezi s »pauperizmom«. Le-to je izrodek, je spaka, je

šiba, je kazen. Uboštvo asiškega ubožca je prostovoljna pokora, ki napravi tudi resnično trdoto pomanjkanja milo in ožarjeno od večnega Sonca in Bogastva, ki ne mine. Dal Bog, da bi v dneh, ki nas verjetno čakajo, imeli vsi čim več pravega duha sv. Frančiška Ubožčka!

Lepo vas pozdravlja

vaš vdani D. E., duhovnik.

P. dr. Roman Tominec, O.F.M.

Bolnik in misel na večnost

»Bolan sem bil in ste me obiskali,« poreče naš Gospod na sodni dan tistim, ki so skrbeli za bolnikovo telo in dušo. Gledati je treba v bolniku Kristusa, da bomo zlasti v dolgi bolezni imeli z njim potrpljenje. Preskrbimo, če je količkaj mogoče, bolniku zdravniško pomoč, saj vsakdo iz lastne skušnje ve, kaj se pravi trpeti silne bolečine. Če se pa opazi, da bi bolezen mogla biti nevarna, je treba bolnika na prijazen način pripraviti na prejem sv. zakramentov, ki mu dušo pomirijo ter večkrat vrnejo tudi telesno zdravje. (Sv. maziljenje.)

Ker je pa glavni namen sv. zakramentov preskrba za večnost, zato naj bolniku ne govore samo o zdravju, ampak naj mu previdno povedo, da je čisto mogoče, da bi umrl. Bolniki, zlasti starejši, prav radi slišijo o srečni večnosti in velikem božjem usmiljenju. Poznal sem betežnika, ki je bolehal za jetiko. Večkrat je bil previden, večkrat tudi po zdravniku telesno zboljššan. Vedel je pa dobro, da ne bo dolgo, ko se bodo ure iztekle. Duhovnik ga je tudi sicer pogosto obiskoval; tak obisk mu je bil najljubši in pogovori o večnosti zelo dragi. Prihajali pa so ga obiskat tudi drugi možje in so mu dajali upanje, da še ozdravi, kar je prav. A nekateri so mu naravnost z drzno neiskrenostjo zatrjevali, da tako žilavega in odpornega moža še niso poznali in da bo kmalu zopet trden ko hrast. Bolniku to ni bilo všeč, ker je vedel, kako je z njim, pa

je rajši slišal kaj božjega. Zdaj je že v večnosti.

Na deželi verniki prav lepo skrbe za bolnika. To delajo pač zaradi Boga in za Boga. Pri gosposkih, ali bolje rečeno na pol izobraženih pa je stvar drugačna. Tudi ti imajo srce za bolnika, a ne morejo ali pa si ne marajo misliti, da bi tak bolnik, čeprav je že na pragu večnosti, res kmalu umrl. Milujejo ga, preskrbujejo zdravnike, ustrezajo vsaki želji bolnikovi, svetujejo to in ono; le besede o srečni večnosti mu ne privoščijo, ker pri njih velja smrt za največje zlo na svetu. In vendar tudi tak bolnik želi kaj slišati o božjem usmiljenju, srečni večnosti; svet zanj ni več privlačen.

Kakor gotovo vsi želimo bolnikom, da ozdravijo, ali da se jim vsaj telesne bolečine polajšajo, moramo kljub temu resno bolnega na krščanski način sprijazniti z mislijo na smrt, ne pa, da bi mu bližino smrti še prikrivali. Ni žaljivo, ne trdosrčno, če bolnika obzirno spomnimo na smrt in sodbo, pač pa je znak trdosrčnosti, če ga do zadnjega pustimo v nekaki omotici in zazibljemo v zmoto, kakor da bo kmalu vse dobro. Prav tako ravnanje je krivo, da umrje ta in oni bolnik brez sv. zakramentov. Dostikrat se skaže, da je bolniku samemu misel na srečno večnost bolj domača kakor tistim, ki mu strežejo. Skrbimo za zdravje bolnika tako, kakor da mu je večnost prav blizu!

J. Rozman.

Čarobna beseda

Nemški pesnik Schiller je pisal svoji nevesti: »Pripoveduj mi še o najini porajajoči se ljubezni. Iz tvojih ust bi rad slišal zgodbo o njej...« Tako nežno in preprosto je pisal veliki pesnik; kar ganljiva je njegova prošnja.

Zgodba o porajajoči se ljubezni... Ali ni nekam čuden ta izraz? Za današnjo dobo vsekako, saj prave ljubezni danes skoraj zastoj iščeš, saj danes razvajeni in razuzdani mladi ljudje samo bolj ljubimkujejo in brenče, za pravo, iskreno in srčno ljubezen pa nimajo ne umevanja, ne srca. Kdo pa danes še preživlja tiho pot velike ljubezni? Kdo nudi poštenemu čuvstvu dovolj časa, da dozori?

Namesto ljubezni — sami surožati, slabo nadomestilo. Ali ni vse mladostno življenje danes tako prepojeno s spolnimi zablodami? Ali nima tako imenovano ponočevanje le blodnih nažonov in namenov pred seboj? Ali ni tudi v našem jeziku toliko ljubavnih popevk in pesmic, ki ne zaslužijo tega imena, saj izzvenevajo v dvoumnih in poltnih izrazih, ki dražijo in so usmerjene na mesenost! In zakotni plesi s popivanjem — ali moremo reči, da služijo razvedrilu in plemeniti družabnosti? Pački predejo mreže, da lovijo lahkomišljene veše. Kje je v teh in drugih podobnih primerih ona plemenita, nežna, obzirna in dobrohoteča ljubezen, ki ima svoj izvor v Bogu!? V vseh takih prilikah se skoraj dosledno samo gazi in tepta tista vzorna ljubezen, ki naj bi spajala sorodna srca za skupno zakonsko življenje in za trajno zvezo po volji božji in po želji svete Cerkve.

Trenutne, samo na razuzdanost in nedovoljeno uživanje preračunane, ob šumni godbi in preobilnem alkoholu skle-

njene ljubavne zveze — niso oprte na pravo, nežno in dobrohotečo ljubezen. Tako ljubimkovanje je le posledica hipne razdraženosti, ki vodi v mlakužo in nesrečo.

Prejšnje čase so bodoči zakonci, ženin, prišli ob belem dnevu v družino, kjer so si izbirali družico za življenje, — pa so se tam v prijateljskem razgovoru in v pošteni ljubeznivosti porazgovorili in domenili, kar je bilo potrebno. — Danes se je mladina oprostila teh poštenih potov in ne mara več nobenih prič raznih »intimnosti«, ki z njimi zamenjujejo ljubezen. Sprehod na samem, samota, gostilna — zakojna, separatna soba po gostiščih, ali naj bo to priprava na srečen zakon? O, koliko jih je, ki zamore s takim ljubimkovanjem vsa višja čustva, kolikor jih izraža čarobna beseda »ljubezen«, in če pridejo končno vendarle do zakonskega jarma, je ta jarem povečini res le breme, orošeno s solzami in osoljeno s kletvino. Blagoslova nikjer!

Prav v hipu, ko je bil sestavljen pričujoči članek, sem zasledil v »Slovencu« grozni poročili, ki glasno in kričeče potrjujeta žalostno resnico o zgolj pohotnem ljubovanju nešteti mladostni razuzdancem, ki na zakon še mislijo ne.

Pod kratko označbo »Zrtev zločina« in pod opazko, »da je umrla v D. v. pri C. 21 letna F. I. vsled zastrupljenja, povzročenega od zločinske operacije« — se skriva cela vrsta grehot in žalostnih padcev mlade dvojice. Kdo more v takih primerih, ki jih je danes toliko, govoriti o nežni, plemeniti ljubezni, ki naj združi dvoje src v srečno zakonsko skupnost!?

In istotam (»Slovenec«) smo brali o groznem zločinu pokvarjenega fanta K. J., doma iz V. pri K. Ni se znal krotiti;

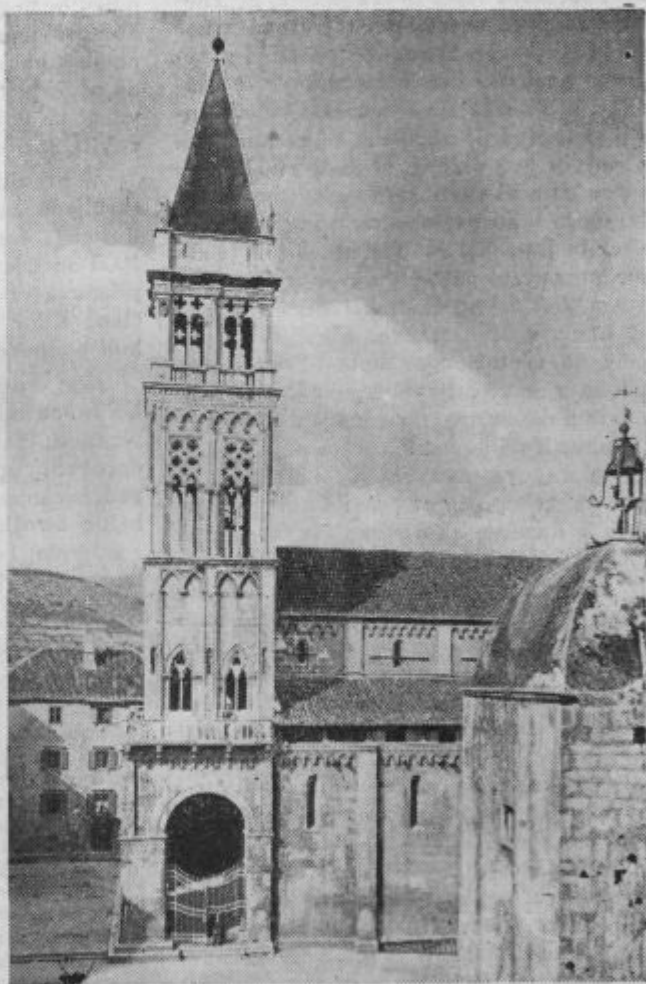
ne ljubezen, divja strah ga je prevzemala in preslepila tako, da je segel po mesarskem orodju in uničil nedolžno žrtev, ki za divjo in prostaško »ljubezen« ni bila dostopna.

O, kako nujno bi bilo, da bi se mladi svet po vseh župnijah oprijemal Marijine kongregacije in iskal tovarišije v družbi za krepost in za mladostne vzore vnetih sovrstnikov. V kongregaciji dozorevajo krepostni značaji; tu doraščajo zanesljivo pošteni in zdravi ženini, tu se vzgajajo krščansko-zgledne neveste, ki bodo kot junaške žene ustvarjale teretlj poštenim slovenskim družinam.

Blagor vsem, ki posnemajo mladega Tobija in z Bogom v srcu ter z neomadeževano, plemenito ljubeznijo stopajo pred oltar Gospodov, da si izprošijo blagoslova za srečno zakonsko zvezo.

Spremstvo in kašipot.
Sv. oče Pij XII. sprejema v določenih dneh zlasti neomadeževano, plemenito do je vpeljal njegov predhodnik v nasledstvu sv. Petra. Ob takih prilikah pove papež mladim zakoncem vselej kaj poučnega in primernega za vse, ki jih je Bog poklical v zakonski stan. Dne 10. oktobra je bila zopet večja skupina mladih zakonskih parov v avdienci. Papež jim je prav umestno govoril o molitvi rožnega venca, ki naj bo kašipot zlasti zakoncem, saj vsebuje rožni venec veseli, žalostni in častitljivi del, kakor se v življenju družin menjavajo veseli, žalostni in častitljivi dogodki, ki naj jih vse sprejemamo po zgledu Marijinem od Boga kot dar božje previdnosti

Apostolsko delo za rešitev krščanske družine. Ko je bil jeseni l. 1939 paderbornski škof sprejet pri papežu v Rimu, je sveti oče Pij XII. med drugim tudi priporočal, naj verniki paderbornske škofije podpirajo s svojimi molitvami svetniški proces *† Adolfa Kolpinga*, duhovnega očeta rokodelskih pomočnikov. Pri tem je sv. oče poudarjal, kako vztrajno se je Kolping zavzemal za rešitev krščanske družine, saj je znano, kako je svetoživeči duhovnik in voditelj rokodelskih združenj

*Ob 700 letnici stolnice v Trogiru.
(Glej: K našim slikam.)*

neprestano skrbel, da bi dobili pomočniki, živeči v tujini daleč od svojega družinskega ognjišča, zanesljivo in varno zatočišče v rokodelskih hišah in do-

movih, kjer so mogli v duhu domače krščanske družinske vzajemnosti živeti in se pripravljati za vzorno družinsko življenje.

Baragov kotichek

Dolgo se že vleče — pa ne smemo odnehati. Vnemo, da bi se čimprej dodelila čast oltarja našemu rojaku, † škofu Frideriku Baragu, širi in pospešuje zlasti »Baragova zveza«, ki jo je ustanovil p. Bernard Ambrožič v Ameriki dne 29. decembra 1930. Zveza je torej praznovala že prvo desetletnico. Dosedaj se je za beatifikacijo Baragovo posebno potegoval ameriški list, mesečnik »Ave Marija«, ki ga izdajajo slovenski frančiškanski misijonarji obenem z vsakoletnim obširnim koledarjem, ki tudi budi k novemu delu za svetništvo Baragovo. Škoda le, da je tako naglo odmrli chikaški nadškof in kardinal Mundelein, ki se je bil močno zavzel za to zadevo. Toda naša vztrajnost se ne sme skrhati. Še naprej se bomo v vseh težavah obračali za pomoč na svetniškega škofa. Boga bomo trajno v molitvah nadlegovali, naj nam nakloni domačega, narodnega svetnika in ga poveliča s čudeži!

»Baragova zveza«. V Ljubljani so one dni bila potrjena pravila novega društva z imenom »Baragova zveza«, ki pa ima širši delokrog kot ameriška zveza.

Prvi namen naše »Baragove zveze« je, spraviti v življenje novo misijonsko kongregacijo za slovenska dekleta, ki čutijo misijonski poklic. Dosedanja skušnija uči, da takih poklicev ni malo. Ker pa nismo imeli domače misijonske družbe zanje, so nekatere iskale in našle streho drugod. Seveda so jih imeli bolj za tujke in se niso mogle povsem uveljaviti; večale so le število inozemskih misijonskih moči.

Ce to uvažujemo, moremo le pozdraviti novo »Baragovo zvezo« in želimo, da bi mogla zmagati začetne in ustanovne težave in priti do lastnega ognjišča, do lastne strehe in do zadostnih življenjskih pogojev.

Drugotni namen te zveze se pa sklada s ciljem ameriške »Baragove zveze«. Za ta namen se osnuje v novi slovenski zvezi poseben odsek, kakor je zdaj zamišljeno. Ker je pa pri vseh človeških napravah in ustanovah poleg božjega blagoslova potreben — kakor pravimo — »nervus rerum«, t. j. zunanje gibalno, bo skrb nove organizacije, da poskrbi tudi za vire dohodkov. Dobra volja in gorečnost ustanoviteljev mora dobiti zaslonbo v denarnih prispevkih.

V pravilih »Baragove zveze« je poskrbljeno za nabiranje in skladanje potrebnega fonda. Kdor plača v ta sklad 1000 dinarjev, postane ustanovnik; kdor prispeva vsako leto 10 din, je njen redni član. Kdor daruje vsako leto kakršno koli podporo, je njen dobrotnik.

Ker v pravilih ni posebne določbe, v koliko se bodo prispevki, ki jih bodo dobrotniki, člani in pospeševalci te akcije darovali, uporabili za ustanovitev in vzdrževanje misijonišča in v koliko za kritje stroškov pri delu za beatifikacijo Baragovo, bo to moral določiti še poseben poslovnik, ki ga bo treba sporazumno sestaviti in dati cerkveni oblasti v potrdilo.

Zahvale in prošnje. Družina Franc Šimenc (Loke - Trbovlje) se zahvaljuje † škofu Baragu za ozdravljenje sina, kovaškega vajenca. Pri brušenju sekire mu je odskočila jeklena iver v oko. Noben zdravnik mu ni mogel pomagati. Ko se mu je oko ponovno poslabšalo, so se spomnili domači Fr. Baraga in opravljali devetdnevnic. Po končani pobožnosti je sin pisal, da se mu je oko popolnoma pozdravilo. — Franč. Slabe (Jesenice - Fužine) se zahvaljuje † škofu Fr. Baragu za večkratno ozdravljenje. (Po 14 dnevem hudem trganju v glavi je bolezen v petih minutah prenehala, ko je bila obljubljena zahvala škofu Baragu v B., in poprej nobena zdravila niso nič izdala.) Tudi v hudi pljuč-

nici je bila pomoč † Baraĝa oĉividna. Zahvala tudi † škofu Jegliču — Neimenovana se zahvaljuje misijonskemu škofu Baraĝu za pomoč v silnih bolečinah in za uslišanje v drugih zadevah. — M. D. se zahvaljuje svet-

niškemu škofu Baraĝu, prav tako Slomšku za zdravje. — E. M. — R. se zahvaljuje † škofu Baraĝu za dosedanjo pomoč in se priporoča še nadalje v važnih, težkih zadevah in za spreobrnjenje.

Slovenski pregovori o materi

Če je mati spaka, je rada hči tudi taka.

Če mati s hčerjo na plesišče zahaja, ji že tam plenice v roke podaja.

I mene i tebe je mati dojila.

Kakor mati prede, tako hči tke.

Kakor mati, tako hči.

Kakršna matka, takšna Katka.

Kaša — mati naša.

Kdor matere ne uboga, ga tepe nadloga.

Kdor matere zemlje ne časti, tudi nje sadu vreden ni.

Kdor materin jezik zaničuje, tudi matere ne spoštuje.

Kdor mater tepe, mu roka usahne.

Kdor navzad hodi, svoji materi krsto meri.

Kjer oče kaznuje in mati pomiluje, odgoja taka — je prazna tlaka.

Lenoba je mati vseh pregreh.

Lenoba je vsega hudega mati.

Leskova mati — čudodelna.

Mati je mati, četudi je iz plota spletena.

Mati krega hčer, a snaho svari.

Mati molčecemu detetu nič ne veruje.

Mati more preživljati devet otrok, a mater težko prehrani devet otrok.

Na otroku se vidi, kakšno mater ima.

Mati za hčerjo plače, hči pa na plesu skače.

Na most in k materi ni nikdar pre-daleč.

Nememu detetu niti mati ne more pomoči.

Na soncu toplo, sinu pri materi dobro.

Očeta in matere ne žali, sicer te sreča zapusti.

Otrok šele takrat plača materi, kadar ji (ob smrti) glavo umije.

Previdnost je mati vseh čednosti.

Sreča je preprostim prava mati.

Toplo, pa ne kot leto; dobro, pa ne kot mati.

J. Šašelj.

Po naši krivdi...

12. ura: »Za blagor domovine« — tako zakliče voditelj skupne glasne molitve, ki jo opravljajo dobri verniki pred izpostavljenim sv. R. Telesom v ljubljanski stolnici vsak četrtek od osmih do devetih zvečer. Med temi molitvami so vmes tudi prošnje za spreobrnjenje grešnikov. Ganljiva je

zlasti tale prošnja: »Usmili se, o moj Jezus, po svojem velikem usmiljenju vseh onih, ki hodijo še po široki cesti pogube! Razsvetli jih s svojo nebeško svetlobo, omeči njih trdo srce, ojači njihovo slabost s svojo vsemogočnostjo, da spoznajo silno nevarnost, ki jim preti, in da se z resnično pokoro s teboj spravijo...«

*Dr. Smiljan Čekada,
novi škof v Skoplju. (Glej: K našim slikam.)*

Zakaj smo dolžni moliti tudi za grešnike? Zato, ker nas veže prva in največja zapoved ljubezni: »Ljubi Gospoda svojega Boga z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem... Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.« (Mt 22, 37.) Nihče ne more trditi, da ima ljubezen do Boga, če obenem ne ljubi svojega bližnjega. »In to zapoved imamo od njega (od Boga), da naj, kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata (t. j. bližnjega),« piše sv. Janez Ev. (1 Jan 4, 21).

Ljubezen do bližnjega se ostvarja ne le v besedi, ampak v dejanju, tako da bližnjemu dobro hočemo, pa tudi storimo, kolikor in kadar moremo. Pri tem pa ljudje navadno pozabljajo, da ima

ljubezen do bližnjega dvojno smer dejavnosti: obsega namreč telo in dušo. Zato pa Katekizem našteva telesna in duhovna dela usmiljenja. Duhovna dobra dela so toliko več vredna, kolikor duša nadkriljuje revno telo. Dobro hoteti in dobro storiti moramo torej najprej v tem, kar koristi duši bližnjega, ki jo pomagamo reševati za nebesa.

Med duhovnimi dobrimi deli usmiljenja ima Katekizem na prvem mestu: grešnike svariti! Kdo se ne čuti prizadetega, ko bere ali sliši ta poziv, naslovljen na vse, ki smo otroci nebeškega Očeta! »Grešnike svariti!« O, tudi ti si poklican k temu apostolskemu delu. Ne moreš se mu odtegniti in se otresti, češ za take reči so postavljeni duhovniki. So, a zapoved »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« je dana tudi tebi. Če bi se vsakdo te dolžnosti zavedal in jo — kolikor ga zadene — izvrševal, bi se kaj kmalu grešnost zatrla ali pa vsaj zmanjšala.

Koliko hvaležnega dela imamo v tem pogledu! Saj vidimo, kako se košati greh in zlobnost, kako se Bog žali tudi v družinah, ki hočejo biti krščanske!

Ali pomisliš na ukaz »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« — ko slišiš, kako nekdo (morda družinski član) v tvoji bližini preklinja in morda celo Boga kolne, ali pa s kletvijo grdi prečisto Devico Marijo! Ti se pa zraven držiš, kakor da nič ne slišiš, kakor da ti ni nič mar. Kako, da se ne zgrozíš in ne posežeš vmes z resnim, prijateljskim posvarilom, ki bi gotovo nekaj izdal, če ne trenutno, pa pozneje.

V cerkvi se pridružiš župnijskemu občestvu, ko se po blagoslovu odmolijo vzkliki v zadoščenje za bogokletstvo. Ali ni tvoja molitev v protislovju s tvojim ravnanjem, če se ne zganeš, ko ti morda kmalu nato prileti na uho strahotna bogokletna beseda iz ust znanega, če

ne celo domačega človeka! Kakšna je tvoja ljubezen do Boga in do bližnjega, če take ostudne kletvi ne mirno požiraš in prenašaš?

To je samo en primer, ki spričuje resničnost tega, kar smo zapisali za naslov pričujočega razmišljanja. Koliko je pa še drugih grehot, ki se gode pred našimi očmi, ne da bi se kdo zgrozil in zaklical kakor некоč Janez Krstitelj: »Ni ti dovoljeno!« Napak in grehot na žalost ne preprečujemo; nasprotno, včasih o njih še z nekim zadovoljstvom, z neko škodoželjnostjo ali pa z dopadenjem razpravljamo, govorimo, jih širimo! Malo pa jih je, ki bi se vsaj spomnili, da so teh in onih grehot kolikor toliko sokrivi, če niso izvršili dolžnosti bratskega posvarila, ker so molčali, ker so morda kakor koli še pri grehu pomagali in postali sodeležni.

Res je, da so nekateri od narave bolj boječi, plahi in torej manj sposobni za poučevanje in za posvaritev; res je tudi, da je po svaritev dostikrat brezuspešna in da se v takih primerih opuščanje svaritve tako ne prišteva v greh kakor predstojnikom, domačim in tem, ki žive z zadolžencem v prijateljstvu. Vendar pa mora biti zapoved ljubezni vsekdar vsem pred očmi, da se po nji ravnaajo, če je prilično in se to lahko zgodi.

Dobro premislimo: Med vsemi stvarmi božjimi na zemlji je ni dragocenejša od človeške duše. Za njeno rešitev je nebeški Oče dal svojega lastnega Sina v smrt. Zato pa tudi ni plemenitejšega, vzvišenejšega in dragocenejšega dela, kot pomagati Bogu pri reševanju duš.

Če bi n. pr. Gospod Bog ukazal in ti dal moč, da mu postaviš najkrasnejše svetišče kot največjo umetnino sveta, — če bi ti poveril oblast, vladati najmoč-

Farizej in očitni grešnik.

(Glej: K našim slikam.)

nejšo državo sveta in voditi njene državljane do časne sreče, — če bi ti Bog prepuštil zaklade, da bi nasičeval lačne, ozdravljaval bolnike, lajšal bedo in bi postal najslavnejši dobrotnik človeštva, — bi vendar vse to ne bilo tako imenitno in vzvišeno, kot če ti Bog naroči: Pridi in pomagaj mi reševati duše za nebesa!

In za ta poklic je Bog pozval tudi tebe, ko je naročil: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« Med dobrimi deli, ki jih moreš storiti bližnjemu, je dobro delo posvaritve in odvrčanja od hudega — kakor biser.

Ce ubog berač drugemu kaj da, se ve-sele angeli v nebesih.

Ce pride satan v cerkev, se spravi koj na oltar.

Dokler se bodo sklepale pogodbe in se-stavljale postave in delala vzgojna pravila — brez Kristusa, toliko časa bo svet tepen in ne bo miru.

Walter Mariaux D. J., vodja osrednjega tajništva Mar. kongregacij v Rimu:

Družba Jezusova in Marijine kongregacije

1. Uvod.

Lani (27. sept. 1940) je poteklo štiri sto let, odkar je papež Pavel III. slovesno potrdil Družbo Jezusovo. Med najbolj koristne in blagoslovljene ustanove Družbe Jezusove spadajo brez dvoma Marijine kongregacije. Ta po vsem svetu razširjena združenja, kjer se zbirajo verniki vseh stanov in starosti, da bi zaživel pravo katoliško življenje, široki krogi neredko označujejo kot jezuitsko brigo, včasih celo kot nekakšen tretji red Družbe Jezusove. Dasi je takšno pojmovanje docela zgrešeno, se vendar v premnogih zgodovinskih in stvarnih točkah Družba Jezusova in Marijina kongregacija dejansko dotikata, tako da je že mogoče razumeti, kako je moglo nastati gori navedeno mnenje. Vredno je torej, da zlasti v pogledu na jubilejno leto Družbe Jezusove — in v znak dolžne hvaležnosti raziščemo odnose Marijine kongregacije do Družbe Jezusove.

Takoj spočetka moram opozoriti na važno dejstvo. Vrhovnega vodstva Marijinih kongregacij nima general Družbe Jezusove, kot se to često zatrjuje. Kongregacije, ki jih vodijo svetni duhovniki, so podrejene škofom, tiste pa, ki jih vodijo redovniki, pa predstojnikom dotičnih redov. Toda ali s pridružitvijo (agregacijo) prvi in glavni M. družbi v Rimu, ne nastane nekakšna odvisnost od generala jezuitskega reda? Tudi to moramo zanikati. Čeprav izvršuje to priključitev po odloku sv. stolice vrhovni predstojnik Družbe Jezusove, vendar to ne pomeni kakšne podreditve, marveč se s tem doseže, da novo ustanovljena kongregacija postane deležna odpustkov in

privilegijev rimske Prvo-prve. Ko je priključitev izvršena, nima ne vodstvo jezuitskega reda ne kdo izmed njegovih članov nobenih pravic do kongregacij, ki jih vodijo svetni duhovniki ali drugi redovniki.

2. Marijine kongregacije in zgodovina Družbe Jezusove.

Res pa je, — na kar je Družba Jezusova tudi po pravici ponosna, — da je postanek in zgodovina Marijine kongregacije več desetletij povezana skoraj izključno z zgodovino reda. Mladi flamski jezuit, Janex Leunis je bil, ki je kot učitelj v nižjih latinskih razredih začel v kolegiju večnega mesta (l. 1563) dnevno po končanem pouku zbirati vestno izbrane učence najprej v šolski sobi, pozneje pa v kapeli pred podobo Matere božje. Dečki so bili vsak dan pri sveti maši. Tudi so se obvezali za goreče versko življenje. To je bila neznatna zibelka sedaj po vsem svetu razširjenega kongregacijskega gibanja. Preden je kongregacijo p. Leunisa priznala sveta stolica kot glavno in kot smoter vseh kongregacij, so njenega duha že ponesli jezuitski patri po širnem svetu. Kjer koli so bile redovne naselbine, povsod so nastale kongregacije. Njihovo vodstvo je bilo poverjeno sposobnim patrom. P. Leunis je ustanovil še drugo Marijino kongregacijo v Parizu. Štela je kmalu 300 članov. Umrli je v 48. letu starosti kot voditelj tretje kongregacije v Turinu. Modri in previdni provinciali, kakor p. Koster in sv. Peter Kanizij, predvsem pa redovni generali so na vse načine pospeševali Marijine kongregacije. P. Koster, ki je kot rojak p. Leunisa

vstopil v Rimu v Družbo Jezusovo še pod sv. Ignacijem, je ustanovil kongregacijo v mestih Douai, Brügge, Kölnu in Antwerpnu. Pobudi sv. Petra Kanizija se ima zahvaliti cela vrsta Marijinih kongregacij za svoj postanek ali nagel razvoj. Sv. Peter Kanizij je tudi povzročil, da so jeli snovati tudi ženske kongregacije, ki pa je njih vodstvo jezuitski red odklanjal vse do leta 1700. Na južnem Nemškem je ustanovil prvo Marijino kongregacijo svetniški p. Jakob Rem S. J. Malo pozneje je v Ingolstadt kot voditelj od Petra Kanizija ustanovljene Marijine kongregacije v le-tej vpeljal znameniti »colloquium marianum«.

Naglo so nastajale kongregacije v vseh delih Srednje Evrope, predvsem na jezuitskih kolegijih. Fulda, Trier, Braunschweig (1576), Würzburg, Mainz (1577), Innsbruck, München, Speyer, Heilgenstadt (1578), Dunaj (1579), Koblenz (1582), Paderborn, Münster (1583), Augsburg (1589), Regensburg (1592).

(Tudi na Slovenskem so ustanovili prvo Marijino kongregacijo jezuiti: v Ljubljani, 21. dec. 1605, za dijake ljubljanskega jezuitskega kolegija. Op. prevajalca.)

Nekaj let po ustanovitvi prve kongregacije v Rimu je vstopil v noviciat Družbe Jezusove mladeniški Klavdij Aquaviva. Bil je knežjega rodu. Prištevava se med najbolj značilne osebnosti v jezuitskem redu. Na lastne oči je gledal sadove prve kongregacije. Njemu je bilo dano, da je pozneje postal voditelj Marijine kongregacije v Neaplju in da je leta 1587 kot general Družbe Jezusove prvič končno javno uredil in potrdil pravila Marijinih kongregacij.

Med tem časom so bile kongregacije tudi na najvišjem mestu priznane in potrjene. Papež Gregorij XIII. je kongreganistom dovolil celo vrsto odpustkov; 5. dec. 1584 pa je obenem s pismom »Omnipotentis Dei« in s kanonično (uradno) ustanovitvijo prvo-prve kongregacije v rimskem kolegiju podelil jezuitskemu generalu pravico in moč, da prvo-prvi da pravila in da sme na vseh jezuitskih kolegijih izven Rima ustanavljati nove kongregacije ter jih pridruževati glavni v Rimu.

Med mnogimi dokazi, kako močno so bili papeži naklonjeni kongregacijam, je treba zlasti omeniti »Zlato bulo« (pismo) »Gloriosae Dominae« Benedikta XIV. z dne 27. sept. 1748, in pooblastilo papeža Leona XII. iz leta 1825, da more jezuitski general pridruževati prvo-prvi kongregacije vsega sveta.

Tesna zveza Marijinih kongregacij z Družbo Jezusovo v prvih desetletjih obstoja se kaže tudi v tem, da so jezuitski misijonarji ta združenja zgodaj presadili v prekomorske dežele. Leta 1583, torej eno leto prej, kot je bila kanonično ustanovljena »Prvo-prva«, je že nastala Marijina kongregacija za Indijance v mestu Pueblo (Mehika). a sredi naslednjega stoletja so se ponašale s cvetočimi kongregacijami Kitajska, Japonska, Kanada, Paragvaj, Čile in druge države.

Da so poslej generali jezuitskega reda zelo pospeševali Marijine kongregacije, ni treba posebej omenjati. Pater general Retz n. pr. šteje Marijine kongregacije »med skoraj poglavitna sredstva za širjenje božje časti in za zveličanje duš«. Podobno so se izjavljali p. Wernz, p. Bex, p. Anderledy. Pater Vitelleschi je rotli predstojnike, »naj z največjo skrbjo gojijo Marijine kongregacije in za to delo dajo na razpolago najboljše redovne moči, četudi bi bilo zato treba opustiti druga dela«. Od sedanjega vrhovnega predstojnika p. Ledochowskega naj omenim le eno samo misel: Leta 1924 je pisal vsej Družbi: »Marijina kongregacija spada med dela, ki so naši Družbi takoj od začetka bila in so svojska, kakor morejo v našem času kar največ pripomoči za božjo čast, slavo Cerkve in zveličanje duš.«

3. Marijine kongregacije in duh Družbe Jezusove.

Zveza med Družbo Jezusovo in Marijino kongregacijo pa nikakor ni razvidna zgolj iz zunanjega razvoja in razširjenja, marveč je med njima tudi notranja sorodnost

1. Obe imata isti dvojni skupni cilj: posvečenje samega sebe in apostolata. Iz obeh skupaj šele nastaja

ne prava krščanska popolnost. Kakor Družba Jezusova vsem svojim članom nalaga dolžnost, da poleg prizadevanja za osebno posvečenje vrše tudi apostolska dela, tako je hotel že p. Leunis pri svojih kongreganistih uveljaviti popolno krščanstvo.

2. Dalje je obema skupna misel iz b o r a. Skrbna preskušnja pred sprejemom v red in poznejša temeljita izobrazba članov je bila srčna zahteva ustanovitelja Družbe Jezusove. Podobno zahteva Marijina kongregacija nekakšen noviciat v tako zvani kandidaturi in je po pravilih dolžna, neprestano bodriti svoje člane, da med krščanskimi laiki ustvari resnično elito.

3. V zgradbi in življenju Družbe Jezusove je močno poudarjena p o k o r š č i n a. Sledi pač iz potrebe vojaške discipline v bojni četi pod Jezusovo zastavo. Isto velja za Marijino kongregacijo. Tudi v tej je navzlic spoštovanju in uporabi laiške podjetnosti najvišja ukazna oblast in zadnje odgovorno vodstvo združeno v roki duhovnika voditelja, da se tako zagotovi enotnost in udarnost delovanja.

4. V ideji Družbe Jezusove najgloblje ukoreninjena brezpogojna in nesebična služba Cerkvi do tiste stopnje, ki je izražena z besedo »čutiti s Cerkvijo«, je tudi značilna oznaka Marijine kongregacije. Tudi ta je ustanovljena, kakor pravi prva točka v pravilih; ne samo da svoje člane, marveč z njihovo pomočjo »tudi druge rešuje in posvečuje, in da brani Cerkev Jezusa Kristusa pred napadi brezbožnih ljudi«. Marijine kongregacije se zavestno odrekajo osrednjemu vodstvu, ki bi stalo nad škofijami in narodi. Obstoječa tajništva, generalno tajništvo v Rimu vključeno, nimajo nobene vodstvene oblasti, marveč zgolj posvetovalne in pomožne naloge. Zakaj tako? Zato, da se morejo kongregacije prilagoditi vsakršnim razmeram in vsaka po svoje biti na razpolago različnim potrebam Cerkve. Da je to res, dokazuje pregled najrazličnejših pestrih del, ki jih izvršujejo kongregacije. In 33. pravilo nalaga članom izrečno dolžnost »čutiti s Cerkvijo«, kot izhaja iz duhovnih vaj sv. Ignacija.

5. A s k e z a jezuitskega reda je izrazito splošnega, občnega značaja. Red

K sedanji borbi: Akropola v Atenah.

goji in uporablja vse pripomočke za posvečenje, ki jih je potrdila sv. Cerkev. O kakšni značilni in svojstveni »jezuitski« askezi bi smeli govoriti le z največjo previdnostjo. Takšna občnost pa je tudi nujna zahteva za red, ki hoče vsem postati vse in biti Cerkvi na razpolago v vsakem položaju za vse potrebe in naloge. Le vzemimo v roko njegova pravila in jih prelistajmo: našli bomo vsa sredstva posvečenja, ki jih sv. Cerkev priporoča: pogostno prejetje zakramentov sv. pokore in sv. obhajila, zdrave krepkosti vaje, molitev, premišljevanje, duhovno branje, splošno in posebno spraševanje vesti, duhovno vodstvo, duhovne vaje itd. Kar pravi 33. pravilo o namenu celokupne vzgoje v kongregaciji, isto velja tudi za sredstva, ki so v ta namen priporočena: »Dober družbenik mora predvsem biti vzoren kristjan, tako da svojo vero in življenje popolnoma uravnava po veri in običajih sv. katoliške Cerkve.«

6. Ta splošni, občestveni značaj »jezuitske« askeze se kaže predvsem v ignacijanskih duhovnih vajah. Brez pretiravanja lahko trdimo, da je jezuitski red sam izšel iz duhovnih vaj in da se njegov duh v članih zmeraj nanovo ob-

navlja spet iz duhovnih vaj kakor iz studenca. Istočasno pa so duhovne vaje splošno posvečevalno sredstvo katoliške Cerkve, ki je duhovnikom in redovnikom naravnost ukazano. Značilno je, da tudi Marijina kongregacija ceni duhovne vaje in jih prišteva med najvažnejše pripomočke za versko vzgojo svojih članov. Duhovne vaje so torej nujno priporočene (7. in 9. pravilo). Pa ne samo to; reči celo smemo: Marijanska kongregacija in duhovne vaje so si notranje sorodne. Že njuno izhodišče je enako. Kongregacija kakor tudi duhovne vaje se obračajo na srčno velikodušnost katoliškega človeka, na njegov verski idealizem. Predvsem pa je cilj obeh isti: človeka voditi k svetosti. Najčistejša in najnesebičnejša ljubezen do Boga, kot jo zahteva »tretja stopnja« duhovnih vaj, je tudi resnični cilj Marijine kongregacije. Eno kot drugo lahko imenujemo šolo svetosti. Ena kot druga napeljuje človeka, da se velikodušno izroči Bogu in se docela odzove klicu božje milosti.

Kot tretjo sorodnost med obema lahko imenujemo isti osrednji nagib: namreč Kristusa Kralja, ki hoče osvojiti svet in kliče posamezne duše, da se mu tesno

K sedanji borbi: Pogled na Tirano.

pridružijo v življenju in v boju, ga velikodušno posnemajo in se mu popolnoma izročijo. Upravičeno lahko rečemo, da najvažnejše premišljevanje duhovnih vaj, tisto o Kristusovem kraljestvu (de regno Christi), določa ves ustroj in duha Marijinih kongregacij, čisto tudi njihove simbole in gesla.

Med Marijino kongregacijo in duhovnimi vajami so seveda tudi razlike. Toda ravno razlike šele jasno pokažejo, kako se med seboj dopolnjujejo. Tako se razlika pokaže že v postavitvi določenega cilja in v uporabi sredstev. Duhovne vaje hočejo doseči od udeleženca (vežbalca), da bi si za vodilo svojega hotenja izbral najčistejšo ljubezen do Boga, oziroma da bi se vsaj do tega sklepa dokopal. Človeško srce naj se pod vplivom resnice duhovnih vaj kakor s silnim sunkom odtrga od verig, ki ga vežejo na stvari, in se brez pridržka usmeri teocentrično, to se pravi, se popolnoma izroči Bogu. Tudi Marijina kongregacija hoče doseči to popolno izročitev v ljubezni, toda hoče ne samo sklepa ali načelne pritrditve, marveč uresničenje v življenju samem. V toliko Marijine kongregacije prekašajo duhovne vaje. Človek, ki je dobro opravil duhovne vaje, se je odločil za popolnost, toda ni še popoln. vsaj navadno ne. Prenos mišljenja duhovnih vaj v praktično življenje je ena izmed glavnih nalog Marijine kongregacije. — Prav tako je jasno kot dan, da se obe »šoli popolnosti« razlikujeta v rabi sredstev. Duhovne vaje skušajo v toku nekaj dni dušo pripraviti do odločne izročitve Bogu. V ta namen zaposlijo duševne sile razuma in volje z določenimi premišljevanji, ljubeznivim opazovanjem in prisrčnimi razgovori z Bogom; to pa je v dušeslovnem pogledu mojstrsko prirejano. Marijina kongregacija nasprotno človeka včlani za več let, da, za vse njegovo življenje, v vzgojno družbo, kjer se človek pod Marijinim varstvom in vodstvom stopnjema dviga do popolnosti in kjer mu je tudi na uporabo vsa raznovrstnost sredstev, kolikor jih življenje sploh pozna, razen sredstva duhovnih vaj, da bi si navedenega duha pridobil v trajno posest. V določenem smislu je torej pra-

vilno, če Marijini kongregaciji pripisujemo nalogo, prenesti duha duhovnih vaj v živ organizem. Marijina kongregacija je kakor živo telo, ki si ga je ustvaril duh duhovnih vaj in se vanj naselil. Obratno pa smemo duhovne vaje gledati kot vsoto in posnetek temeljnih načel kongregacije, stisnjeno v okvir par dni duševnega dela.

7. Pri vsej podobnosti, ki je med kongregacijami in Družbo Jezusovo, se pa zdi, da je vendarle med obema temeljna razlika glede Marije. V Družbi, ki nosi ime Jezusovo, a nobenega Marijinega naslova, ni najti za Marijino kongregacijo tako važne osebne posvetitve božji Materi. Tudi ni v konstitucijah (pravilih) Družbe Jezusove nikjer omenjeno, da bi bilo Marijino češčenje najodličnejše sredstvo hrepenenja po popolnosti.

Navedena razlika res je, vendar jo ne smemo pretiravati. Čeprav je posvetitev Mariji nekaj, kar je povsem svojisko Marijini kongregaciji, vendar ni Marijina kongregacija izključno marijanska družba. Je popolnoma zgrešeno mnenje, češ da imajo Marijine kongregacije prav za prav namen, širiti češčenje Matere božje. Takšno pojmovanje odklanjajo zgodovina in predvsem od sv. stolice potrjena pravila. Prvo pravilo Marijine kongregacije, ki ga moramo sprejeti kot njeno osnovno postavbo, našteva kot cilj: krščansko popolnost, posvečenje samega sebe in apostolat; Marijinemu češčenju pa dodeljuje vlogo sredstva in poti do cilja. Zgoraj smo videli, da Marijina kongregacija nima le istega cilja kot Družba Jezusova, — namreč krščansko popolnost, — temveč da tudi uporablja povsem splošna, občna sredstva. Češčenje Matere božje je samo nov, posebno učinkovit nagib, ko družbenik v posvetitvi božji Materi izroči v Marijino posebno varstvo in vodstvo vse svoje življenje in hrepenenje po popolnosti in pričakuje od svoje nebeške Matere posebno pomoč milosti ter jo skuša posnemati v njeni junaški, popolni vdanosti Kristusu.

Brez Marije si tudi ni mogoče misliti pravega jezuita. Sleherno resnično stremljenje po popolnosti vključuje prisrčno

pobožnost do božje Matere. Kdor ve, da bi bilo po lepem izreku sv. Bernarda prej mogoče soj ločiti od sonca kakor Marijo od Jezusa; in kdor se spomni važnega pomena, ki ga po božji uredbi v zveličanju vseh ljudi ima Marija, ta bo razumel, da se povsod, kjer cvete katoliško življenje, tudi srčno časti Marija. Ta se tudi ne bo čudil, če so sprožili misel na kongregacijo in tudi prve ustanavljali duhovniki, ki jim kot članom Družbe Jezusove mora biti predvsem na srcu posnemanje in proslava učlovečenega Boga. V svojem prizadevanju: doseči vzvišeni cilj, ki je v tem, da postane tako rekoč »drugi Kristus«, nima človek boljšega in izvirnejšega zgleda kot Marijo. Marijina kongregacija predstavlja torej tudi v dušeslovnem in vzgojeslovnem pogledu za počelo našega posvečenja Njo, ki je v dogmatičnem oziru, torej na podlagi nauka Cerkve same, dejansko počelo nadnaravnega dopolnjenja sveta.

Kakor si brez odločilnega Marijinega deleža ne moremo misliti življenja in del sv. Janeza Boska, sv. Alfonza Liguoriskega in drugih premnogih, moramo isto trditi tudi o Družbi Jezusovi. In res je v življenju te družbe prisrčno Marijino češčenje mnogokrat in v važnih točkah poudarjeno. Ne glede na to, da je sv. Ignacij svoj odločilni korak do spreobrnjenja začel z nočno stražo pred podobo Matere božje v slavnem Marijinem svetišču na Montserratu, ali da je skupno s svojimi tovariši prvo zaobljubo napravil in s tem temeljni kamen svojega bodočega reda položil v Marijinem svetišču na Montmartru v Parizu, ukazujejo pravila tudi vsakemu jezuitu posebno češčenje Marije: »Pobožnost do prebl. Device Marije, ki jo je naša Družba zmeraj častila kot najbolj ljubeznivo Mater in se je njenemu prečistemu Srcu vsa izročila in posvetila, se vsem našim močno priporoča.«

Prav v duhovnih vajah, ki so tako odločilnega pomena za življenje Družbe Jezusove in vsakega posameznega jezuita, se prav jasno predočuje misel na Posrednico, misel, ki obvladuje Marijino kongregacijo. V premišljevanjih čestokrat gledamo Marijo poleg Kristusa, kot

srednico in vodnico k njemu. Posebno v razgovorih, ki so važen in sestaven del duhovnih vaj, se navadno ponavlja tudi značilno kongregacijsko vodilo: »P o M a r i j i k J e z u s u !«

Tudi jezuit se zaveda, da se vsa rast v ljubezni in pobožnosti do Kristusa, vse zorenje kristjana, »drugega Kristusa«, dogaja pod vodstvom Matere Marije. Ali ni povsem razumljivo, če so ustanovitelji Marijine kongregacije dogmatični resnici hoteli dati psihološkega izraza tudi v zavesti. Ker so patri hoteli družbenike voditi h Kristusu, prav zato so jih izročili varstvu in vodstvu Nje, ki je po besedi papeža Pija X. najbolj gotova in najhitrejša pot do Kristusa, najpopolnejši vzor, kako je treba Kristusa posnemati. K temu ravnanju je patre zlasti nagibalo dejstvo, da je v tistih prvih časih šlo predvsem za mladeniške kongregacije; a prav pri vzgoji mladeničev za čistost in plemenitost ima resno Marijino češčenje prav posebno vrednost.

Torej razlika med Družbo Jezusovo in Marijino kongregacijo, izhajajoča iz marijanskega značaja, le ni tolikšna, kot se utegne zdeti na prvi pogled.

Mimogrede hočemo opozoriti še na en običaj v jezuitskem življenju. Svoje zadnje zaobljube napravijo jezuiti na Marijin praznik, navadno 2. februarja ali 15. avgusta: po rokah Marijinih jih poklanjajo v dar svojemu večnemu Kralju Kristusu. Nehote nam prihaja v spomin posvečenje, ki se z njim družbenik daruje Mariji in ki ga po pravici primerjamo redovniškim zaobljubam; z njim izrazi svojo trdno voljo, da si hoče prizadevati za popolnost.

Iz povedanega sledi tole: Marijina kongregacija je z Družbo Jezusovo najožje povezana v svojem postanku in zgodovini, prežema jo pa tudi bistri, smotrni in velikosrčni duh jezuitskega reda.

4. Zasluge Marijinih kongregacij za Cerkve.

Dasi so Marijine kongregacije resnični telesni in duhovni otrok Družbe Jezusove, vendar pa niso propagandna jezuitska ustanova. Že na začetku tega spisa smo ugotovili, da so Marijine kon-

gregacije cerkvenopravno od jezuitskega reda neodvisne in podrejene cerkveni hierarhiji. Pravno torej pripadajo Cerkvi. Še več: tudi po duhu in delu pripadajo Cerkvi. V tej pripadnosti Cerkvi jih to, da imajo svoj začetek zgodovine in duha jezuitskega reda, tako malo ovira, kakor Ignacijevih duhovnih vaj njihova »jezuitska askeza« nič ne ovira, da bi ne bile že več stoletij dolgo last vesoljne Cerkve. S kongregacijami je Družba Jezusova poklonila sveti Cerkvi drug splošen pripomoček za posvečenje. To dokazuje z vso jasnostjo slavna zgodovina kongregacij zadnjih 350 let.

Če prelistamo cerkveno zgodovino tega časa, jasno spoznamo, da so vodilni možje protireformacije imeli in uporabljali Marijine kongregacije kot prave napadalne čete verskega preporoda. Papeški nuncij *P o r t i a* v Kölnu je l. 1577. ves navdušen poročal v Rim o delu in blagoslovu Marijinih kongregacij in se jim osebno kot član pridružil. »Jaz mislim, da bodo šele Marijine kongregacije povzročile med mladino pravo obnovo«, piše rurmondski škof *L i n d a n u s*, sodobnik sv. Petra Kanizija. Močno poučno je, kako utemeljuje ustanovitev Marijinih

kongregacij *sv. Peter Kanizij*: »Blagor jim in posebno krono zaslužijo tisti, ki se trudijo za uvedbo in ustanovitev te svete družbe... Za obnovo katoliške vere na Nemškem se obetajo tem lepši uspehi, čim večje bo število tistih, ki se zbirajo v Jezusovem imenu, da bi branili čast Device Marije.«

P. Weiser je spisal posebno knjigo samo o velikanskem vplivu, ki so ga imele Marijine kongregacije na obnovo katoliškega življenja na Ogrskem. Podobne spise sta sestavila p. *Jurij Kolb* za Nižjo in Gornjo Avstrijo; p. *Swoboda* za Češko, Moravsko in Šlezijo. *P. Swoboda* piše: Če bi kdo vprašal, čigava je neposredna zasluga za obnovo katoliškega življenja, ali jezuitov ali Marijinih kongregacij, moram palmo priznati kongregacijam.« Isto velja o ostalih deželah Srednje Evrope. (Glede Slovenije piše p. *Hammerl D. J.*: »Jezuitom pripisujejo duhovno obnovo Ljubljane v dobi katoliškega preporoda. V veliki meri so k temu pripomogli tudi člani ljubljanskih Marijinih kongregacij.« — Op. prevajalca.) Če zasledujemo cerkveno društveno življenje v Nemčiji v 17. in 18. stoletju tja do razpusta Družbe Jezusove in uniču-

Trg in novi podaljšek pred baziliko sv. Petra v Rimu.

jočih viharjev revolucijske dobe, se nam odkrije nadvse razveseljiva slika. Skoraj vsa Nemčija je bila premrežena z moškimi in mladeniški kongregacijami. Skoraj vsi stanovi, izobraženci, dijaki, meščani, rokodelci, učenci, vojaki so bili zajeti. Vsled svoje gorečnosti po posvečenju in vsled raznih apostolskih del so bile Marijine kongregacije močna odpor-na sila zoper odpadniško gibanje in središče prebujenega katoliškega verskega življenja.

I Sv. Karel Boromej, sv. Frančišek Saleški, sv. Peter Kanizij, sv. Alfonz Liguorijski, Peter Fourvier in vsi drugi veliki prijatelji in pospeševalci Marijinih kongregacij pač niso imeli namena, služiti jezuitskim interesom, temveč so le hoteli Cerkev obogatiti z odličnim pripomočkom posvečenja in apostolata.

Tako pridemo vedno do istega sklepa: jezuiti kongregacij niso ustanovili zaradi posebnih namenov svojega reda ali da bi razširjali posebno versko smer, temveč edinole zaradi dušnopastirskih nalog svete Cerkve. Ta volja, z apostolskimi deli služiti Cerkvi, se je na ganljiv način razodevala zlasti ob času preganjanja, n. pr. na Japonskem v začetku 17. stol., kar je raziskal marianist pater Humbert Claude in o čemer smo deloma pisali v »Acies Ordinata« 1939.

»Mi vsi moramo biti prepričani, da splošni blagor Cerkve, ki mu mora na podlagi predpisa našega sv. ustanovitelja, izraženega v pravilih, služiti naša Družba, zahteva, da postanejo Marijine kongregacije v svojem značaju in delu kolikor mogoče podobne prvim kongregacijam, da bi rodile iste bogate sadove kakor nekdanje,« je pisal vrhovni predstojnik Družbe Jezusove p. Ledóchowski l. 1922. svojemu redu.

5. Kako Marijine kongregacije danes služijo Cerkvi?

Sv. Cerkev je pomoč Marijinih kongregacij iz rok Družbe Jezusove hvaležno in radevolje sprejela. Danes so Mari-

jine kongregacije vsepovsod pomožne čete v službi Cerkve, nikakor pa ne v službi Družbe Jezusove.

Značilno je, da jih od 67.117 kongregacij, kolikor jih je bilo doslej pridruženih Prvo-prvi, vodijo jezuiti komaj 5 odstotkov. V deželah, kjer danes najbolj cvete kongregacijsko gibanje, v Braziliji, Združenih državah Sev. Amerike itd., so Marijine kongregacije povsem orodje cerkvene hierarhije in v pretežni večini pod vodstvom svetne duhovščine. V oni državi Brazilije, kjer so Marijine kongregacije najbolj razvite, v São Paulo, so samo tri pod upravo jezuitov. V vsej ogromni škofiji Rio de Janeiro, ki šteje na stotine kongregacij, so samo trije jezuiti voditelji kongregacij. In po drugih deželah ni dosti drugače. Zveza dijaških kongregacij v Avstriji je še do nedavnega štela 106 Marijinih kongregacij, ki jih niti dvanajst niso vodili jezuiti. Še manjši delež imajo jezuiti pri vodstvu moških in dekliških kongregacij na Nemškem.

Ce sedaj ob sklepu pogledamo samo s površnim pogledom današnje delo Marijinih kongregacij po raznih deželah, se ne moremo ubraniti vtisu, da se v Marijinih kongregacijah zbira vojska borcev za Cerkev. Samo nekaj primerov: V São Paulo v Braziliji se udeležuje že leto za letom nad 4000 družbenikov v treh pustnih dneh oddeljenih duhovnih vaj. V Mehiki odhajajo dijaki kongreganisti sleherno nedeljo na deželo in poučujejo uboge indijanske poljske delavce »peons« v katoliški veri. V Pernambuku izvršujejo ministri, člani Marijinih kongregacij, velikopotezna dela socialne obnove. V Združenih državah Sev. Amerike izšolajo v tako imenovanih »poletnih šolah Katoliške akcije« kongregacije na leto štiri do pet tisoč izbranih katoličanov v duhu in metodah laiškega apostolata. Kardinal in nadškof iz mesta Rio de Janeiro je izjavil: »Marijine kongregacije bodo rešile Brazilijo!« Za pokristjanjenje družinskega in javnega življenja se kongregacije trudijo na najrazličnejše načine: z deli apostolata, kot žup-

nijski pomočniki in pomočnice, s katehezo, s karitativnimi deli itd. Vsa ta dela dokazujejo eno resnico:

Marijine kongregacije, ki so izšle iz srca in duha Druž-

be Jezusove in bile od le-to pripravljene za cerkveno službo, stoje danes pod vodstvom hierarhije v prvi bojni vrsti v boju za božje kraljestvo.

Človek je človek, kar hoče reči, da svojih lastnosti ne more docela zatajiti. Rad sliši pohvalo, nevšeč mu je, če ga zadene graja, daši zaslužena. Ni ga skraj nobenega, ki bi bil docela nedovzeten za take stvari. Staršem dobro dene, če so njih otroci pohvaljeni; vsaka senca pa, ki pade na otroke, sega staršem globoko v srce. Tako smo tudi vsi, ki se kakor koli zavzemamo za Mar. družbe in si prizadevamo za njih rast, prospeh in vzornost, ne le srečni, marveč celo ponosni, ko jih ta ali oni list pohvalno omenja in podčrtava njih delavnost v KA, na prosvetnem, karitativnem, kulturnem, misijonskem polju in drugod. V decembrski številki se je list »Katol. misijoni« prav iskreno zahvaljeval našim Mar. kongregacijam prvič, ker so zadnja desetletja res že mnogo dobrega storile za katoliško življenje našega naroda, zlasti pa, ker so pokazale toliko vnemo za sveto misijonsko stvar in za razširjanje misijonskega tiska. Zahvala in priznanje je gotovo zaslužno. Plačilo, ki je največ vredno, je pa prihranjeno pri Bogu.

Enako pohvalno besedo mora izreči kongregacijam tudi uredništvo »Bogoljuba«. To priznanje bo še bolj iskreno, če se bo moglo reči, da so člani in članice prav vse ne samo med naročniki, ampak tudi med bralci lastnega, družbenega glasila »Bogoljuba«.

Struge. V osmini Brezmadežne se je naša deklaška Mar. družba spominjala bolj na tihem svoje 40 letnice. Ko smo se zahvaljevale Bogu za vse, dušne dobrote, ki smo jih prejemale v teh letih po Mariji, smo se spominjale v molitvi pri sveti maši tudi vseh že pokojnih članic naše družbe, kakor tudi vseh družbenih gg. voditeljev.

Ob tej priložnosti je stopilo 22 mladenk pod varstvo in zastavo Marijino. Naša družba se je pod spretnim in skrb-

nim vodstvom zopet poživila. Po nasvetu voditeljevem se je udeležilo več članic zaprtih duh. vaj. Njih koristi so že vidne. Prav lepo število članic pa je zadnje čase spoznalo v sebi klic božji za popolnejše življenje in se posvetilo Bogu z redovnimi zaobljubami. Število Bogoljubovih naročnic se je podvojilo, a v novem letu se mora še dvigniti. 21. dec. 1940 smo prav slovesno sprejeli novomašnika, našega rojaka č. g. Antona Pogorelca, ki je drugi dan, 22. dec., daroval svojo novo mašo. Mladiška in deklaška Mar. družba sta mu ob sprejemu podarili v spomin lep novomašniški kelih. Za vse se je g. novomašnik po sprejemu prav toplo zahvaljeval. Gospodu novomašniku želimo vsi prav veliko blagoslova božjega v službi Gospodovi.

Metlika. Kakor vsako leto, smo se tudi letos članice dekl. Marijine družbe pripravljale na prelepi glavni praznik Brezmadežne s tridnevnimi duhovnimi vajami. Vodil jih je misijonar Musar iz Ljubljane. Na praznik smo v polnem številu pristopile med sveto mašo k skupnemu sv. obhajilu. — Popoldne se je nam pridružilo 15 novih članic. Sprejemno slovesnost je vodil prior Učak Valerijan iz Ljubljane. — Marija naj varuje in vodi dekleta po varni poti! — 15. decembra smo spremili na pokopališče članico Ano Barbič. Zvesti članici naj sveti večna luč v nebeški družbi Marijini!

Sv. Lenart pri Vel. Nedelji. Praznik Brezmadežne, kako si bil lep, prisrčen in očarljiv! »Ti moja Mati, jaz tvoj otrok.« napis pod Marijino podobo. Ali ni v njem skrita sreča, ki jo še mnogi in mnoge ne marajo uvaževati in sprejeti. Naša srca so pa v tridnevni pobožnosti občutila in izražala čustva otroškega, presrečnega zaupanja do naše nebeške

Materi. Zajemljivo je bilo, ko je na ta Marijin najlepši praznik obljubljal devet novink trajno zvestobo Mariji v prijetni zavesti, da jih bo varno vodila preko nevarnih čeri razburkanega življenja. Zato so z veseljem in pogumom svoja cvetoča, mlada leta izročile njenemu varstvu. — V veliko veselje nam je bil blagoslovljen tudi nov družbeni križ. Tako so spoljne naše srčne želje, ko imamo družbeni križ kot varno oporo in kašipot v viharje, ki nas čakajo, poleg tega pa Marijino zastavo kot znamenje naših bojev in zmag. Zato pa po začrtani poti kvišku k Mariji in Jezusu!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Tudi naše družbenice bi se rade oglasile v nam najljubšem listu »Bogoljubu«. Družba šteje osemdeset članic. Sestanke imamo po možnosti vsak mesec. Na praznik Brezmadežne smo se zjutraj zbrale v Kat. prosvetnem domu, odkoder smo odkorakale (s članicami dekl. krožka in prosvetnega društva) na čelu s tremi prapori v cerkev k službi božji, med katero smo skupno pristopile k mizi Gospodovi.

Popoldne smo se zbrale k slovesnemu sprejemu 12 novink. G. voditelj nas je pred sprejemom v lepem govoru vnel za vztrajno ljubezen do Brezmadežne in k zvestobi v njeni častni službi ter nas vse na novo ogrel in navdušil za krščansko življenje v soglasju s pravili Marijine kongregacije.

Prezirati hočemo ničemurnost in posvetnost. Ne damo se begati od sveta, ne bomo se izneverili Mariji! Naše edino veselje in naša čast je, hoditi v spremstvu Brezmadežne! — Dekleta — za nami!

Poljane nad škofjo Loko. Le malo-kdaj se oglasimo dekleta poljanske Marijine družbe v »Bogoljubu«, pa ga rade beremo, saj nam ve zmeraj toliko lepega in bodrilnega povedati.

130 članic šteje naša družba. Vsako drugo nedeljo v mesecu po litanijah se zberemo k shodu. Vsako tretjo nedeljo pa imamo skupno sv. obhajilo.

Dvakrat na leto: na praznik sv. Jožefa, našega velikega patrona, in na praznik Brezmadežne, pa imamo slove-

sen shod v cerkvi. Teh velikih družbenih praznikov se zmeraj veselimo. Predvsem praznika Brezmadežne. Kako lep je ta dan za vsako Marijino hčerko. Sončni dan ji mora biti. Za nas je bil 8. december res dan veselja. Obhajale smo 40letnico ustanovitve Marijine družbe v Poljanah. Praznovati bi morale ta jubilej že 15. avgusta, toda vsled odhoda dobrega voditelja g. Viktorja Schweigerja se je vsa slovesnost odložila.

Praznik Brezmadežne je res dan po vzorih hrepenečih deklet. Nam pa je bil ob pomenljivem jubileju še lepši. O, ko bi bilo znano, koliko milosti je Marija že izprosila nam vsem, ki smo pod njenim posebnim varstvom! Koliko deklet je že obvarovala in obdržala prav nad prepadom. Me ne vemo — ona sama ve! Koliko jih je že pripeljala z belo lilijo v srcu pred oltar, koliko deviško čistih je že presadila na svoj nebeški vrt! Imenik izkazuje, da se je nekaj teh njenih otrok docela odpovedalo svetu. Z redovnimi zaobljubami so se poklonile nebeškemu Zeninu. Morda se je tudi ena ali druga iztrgala iz Marijinih rok. Upamo pa, da Marija tudi te še vedno spremlja z ljubečim pogledom.

S hvaležnimi, čistimi srci smo se v jutru 8. dec. 1940 zbrale okrog angelske mize, da poklonimo Mariji za njen praznik ljubljenega Sina kot dragoceni dar. Popoldne je bil v cerkvi slovesen sprejem novih članic 14 mladenk je izvolilo Marijo za svojo Mater, Gospo in Zavetnico. Kako lepo jih je bilo pogledati! Vse čiste in dobre so sprejele svetinjo. O, da bi jim bila v varstvo, da bi mogle ohraniti svoj beli cvet, da bi ostale zmeraj vse Marijine! Gospod župnik je v lepem govoru njim in nam vsem povedal, kako velika sreča je — biti otrok Marijin. — Slovesni »Magnificat« je polnil naša srca s čudovito radostjo in hvaležnostjo do Marije.

Po shodu smo se zbrale v društveni sobi. Z malo akademijo in igrico smo hotele lepoto dneva še povzdigniti. Gamljiva vsebina igre »Ljubezen Marijinega otroka« je privabila solze v oči dobrih

deklet. Zadovoljne smo se razhajale v zavesti, da smo svoji nebeški Materi vsaj nekoliko poplačale njeno ljubezen.

O, da bi Marija to družbo, ki jo je vodila z materinsko ljubeznijo že 40 let, ohranjala še naprej. Z njeno pomočjo in pod skrbnim vodstvom našega g. voditelja si bomo prizadevale napredovati v vsem dobrem. O, da bi mogle biti sol te fare!

Bodimo Marijine, popolnoma njene, ne samo v veselju, temveč tudi v viharjih življenja — in zmogle bomo vse!

Iz Reteč pri Škofji Loki. Novembra (1940) je umrla članica materinske Mar. družbe Marijana Jenko v starosti 84 let. Svoje zgledno in bogoljubno življenje je zaključila z vzorno pripravo na smrt. Več let je pokojna vsak dan prejemale sv. obhajilo. Po več ur je dan za dnem prebila pred sv. Rešnjim Telesom. Na praznik celodnevnega češčenja (28. decembra 1939) je bila celih 6 ur med častilci Najsvetejšega v cerkvi. Domov grede je obnemogla. Morala je v posteljo. Od tedaj ni več vstala; celih 10 mesecev je vdano trpela z rožnim vencem v roki. Pokojna je bila nazadnje več dni v nezavesti. Pol ure pred smrtjo je pa vendar

prišla k zavesti in pobožno prejela sveto popotnico. Članice Marijine družbe so jo v obilnem številu spremile na zadnji poti in ji položile na grob ne cvetja, ampak molitev rožnega venca. — Umrla je tudi članica dekliške Mar. družbe Marijana Jugovic. Bila je prav tako zgledna članica od ustanovitve družbe. — Poročili sta se pa: hči cerkvenega ključarja Amalija Jenko in Marija Žagar, obe iz družbe Marijine. Stopili sta v zakon s sv. mašo, kar hvalno omenjamo. Bog daj srečo!

Pripominjamo pa, naj bi se ob takih prilikah opustila stara navada običajnega likofa; morebitna »odkupnina« pa naj bi se obrnila v dobre namene, saj je toliko važnih socialnih potreb.

Na praznik Brezmadežne je bilo po treh letih presledka zopet sprejetih sedem deklet in ena žena v Mar. družbo. Pri sprejemni slovesnosti je govornik poudarjal srečo in odliko, ki zadene vsakega člana kongregacije. Na to odliko moramo biti ponosni.

Dokler ne bodo narodi vrnili pravega mesta Kristusu in njegovim načelom — v družini, v občini, državi, v vsej javnosti, toliko časa ne bo ne sreče, ne blagostanja, ne miru na svetu.

Lepote in strahote zemlje: Otok Nisida pri Napolju.

Viktor Zorman:

Mati Mariča

(Socialna zgodba iz naših livad. -- Dalje.)

Mariča je takoj pričela pripravljati Jančku za odhod. Solze so ji silile v oči, a jih je zadrževala, da bi Jančku ne bilo še težje iti od doma. Otroci so začudeni sedeli pri peči in gledali mater, ki je Jančkovo obleko in čevlje spravljala v zveženj; niso mogli razumeti, kaj prav za prav bo.

»Mama, kam bo pa Janček šel?« je čez čas boječe vprašal Pavel.

»Služit gre. V Potok h Kopitarju. S tistim stricem, ki je bil prej tukaj, bo šel.«

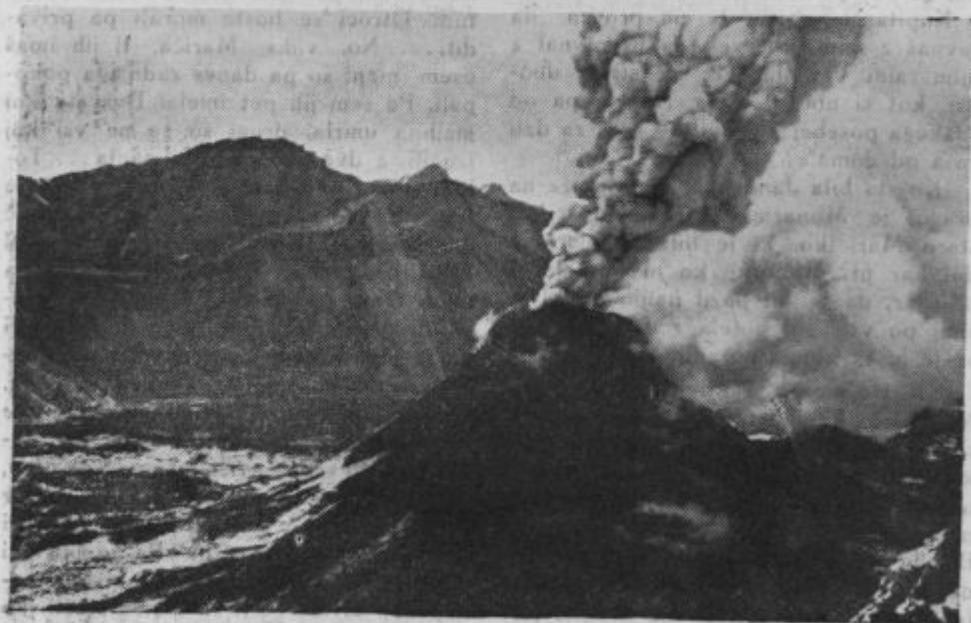
»Pa saj je bil priden,« je ugovarjal Peter, ker so s tem, da bodo morali služiti, navadno grozili le takrat, kadar niso bili poslušni.

»Da bi bil le za naprej še bolj priden,« je vzdihnila Mariča in šla nato v vežo, da skuha Jančku kašo, ko jo je imel pa tako rad.

Janček je medtem znosil s podstrešja svoje igrače, ki si jih je vse sam na-

redil, in jih razdelil med bratce. Ti kar skoraj verjeti niso mogli, da so zdaj njihove igrače, ki so se jih prej komaj smeli dotekniti. Anka je dobila košarico, Francka voziček, dvojčka Peter in Pavel sani, Andrejko smučí, Micka pa jerbašček. A igrati se, to se jim zdaj ni hotelo. Večji štirje so vedeli, da se na tak dan kaj takega ne spodobi, a tudi Francka, ki bi bila druge kratí z vozičkom obletala vso vas, je to pot mirno obsedela.

Mama je prinesla na mizo kašo in vsi so posedli okrog nje. Mati Anka je zajokala, ko se je spomnila, da ni več Janeza, ki je kot gospodar in oče vedno molil naprej, ter vsa v solzah rekla, naj danes Janček moli. Pa je tudi Janček komaj zmožel. In po molitvi je le zaradi matere nekajkrat zajel, potem pa žlico odložil. Mama in mati sta ga silili, naj je, in tudi Kopitar, ki se je medtem vrnil, mu je prigovarjal, a vse zastoj,

Podoba sedanje vojske: Ognjenik Vezuv bruha.

Jančku ni bilo do kaše, Janček je takrat premišljeval samo to, kako bo pri tujih ljudeh.

»No, Janček, kaj bova kar šla,« je zato povabil Kopitar.

»Pa greva!« je korajžno odgovoril Janček in zlezal izza mize. Stara mati Anka je iz svoje skrinje prinesla molitvenik in rožni venec rajnega svojega sina in ju dala Jančku:

»Na, Janček, tole vzemi! Tvoj oče je tale molitvenik in rožni venec skoz vso vojsko imel pri sebi. Če boš tudi ti tele stvari kaj dosti uporabljaj, ti bo Bog dal blagoslov, da boš priden in da bo tudi tebe tvoja mama vesela, kot sem bila jaz vesela tvojega očeta,« je mati končala vsa v solzah.

Ko so otroci videli jokati staro mater, so zajokali tudi sami. Se celo Kopitar si je dal z roko nekaj opraviiti okrog oči. Le Mariče ni zmoglo. Z roko je segla v kropilček za vrati in pokrižala Jančka z blagoslovljeno vodo.

»Bog s teboj, Janček! Očeta posnemaj, kot so ti že mati rekli, ob nedeljah in praznikih popoldne po nauku pa vselej domov pridi, če boš količkaj mogel. Saj ga boš pustil,« se je Mariča obrnila h Kopitarju. »Sicer te pa prosim, da ravnaš z njim, kot veš, da bi ravnal z njim rajni. Ti, Janček, pa strica ubogaj, kot si ubogal ateja. No se pa od vsakega posebej poslovi, ko greš za dalj časa od doma.«

Ko sta bila Janček in Kopitar že na pragu, je Mlinarica prinesla dve leti staro Marjetko, ki je bila zadnja dva dni kar pri Mlinarju, ko ni bilo doma nikogar, da bi bil pazil nanjo, in ki je zdaj po vsej sili hotela z Jančkom, da se je je ta komaj ubranil.

»Vi ste me pa prehiteli,« je odgovorila Mlinarica, ko je videla, da gre Janček s Kopitarjem. »Midva z možem sva pravkar govorila, da bi šel starejših eden k nam. On bi raje fanta. A z Jančkom ni nič, Andrejka pa nama ne da, se mi zdi. Bo šla pa Micka k nam. Saj jaz imam dekleta še rajši, ker v kuhinji pomaga, fanta pa možaki zmeraj kje drugod porabijo. Pridna bosta pa oba, kajne?«

K Mlinarju iti pa ni bilo tako hudo kot h Kopitarju, ker je bilo treba le čez cesto in potok. In Mlinarica bi bila za kak dan Micko pustila še doma, da bi bila Mariči v tolažbo, a je Micka silila kar takoj. Saj je bila že pred očetovo smrtjo skoraj več pri Mlinarju kot doma. Krave je pasla pa v kuhinjo je drvà nanosila ali pa kdaj pa kdaj skočila v prodajalno ali tudi v zelnik. Le spat je hodila domov. Kje človek spi, je pa tako vseeno, si je mislila Micka in zato so ji morali kar takoj pripraviti obleko, da se preseli. Mlinarica se je kar smejala toliki vnemi, Mariča pa jo je pokrižala kot Jančka, ji dala nekaj naukov pa rekla, naj domov prihaja le ob nedeljah po nauku, sicer pa da je ni treba, ker je na službi vedno dosti dela, če ga le človek hoče videti.

»Nas je pa le osem še ostalo,« je mislila žalostna Mariča.

»In še nam bo trda,« je dejala mati.

»Bo že Bog dal, da bomo živeli.«

»Do smrti bomo živeli, če same sline požiramo, so dejali včasih. Mi bomo morali pa prav pošteno prijeti za delo, če hočemo, da bomo sploh sline v ustih imeli. Saj jaz sem vajena dela, ti pa tudi. Otroci se boste morali pa privaditi... No, vidiš, Mariča, ti jih imaš osem, meni so pa danes zadnjega pokopali. Pa sem jih pet imela! Dva sta koj majhna umrla, drugi so se pa vsi kaj izučili, a dva sta v vojski padla... Toliko nas res nikoli ni bilo, kot nas je zdaj, a svoje zemlje takrat prav nič nismo imeli. Saj veš, da si prvo njivo ti k bajti prinesla. Preživljali smo se pa kljub temu pošteno. Oče je poleti tesaril, drugi smo pa hodili v gozd: spomladi na jagode, potem na borovnice in močnice, nato po maline, kostanj in gobe. Pozimi smo z otroki delali copate in oče jih je nosil prodajat. Pa nam je kar dobro šlo Seveda, cvrli nismo vsak dan, za žeganje smo pa tudi pri nas kaj v ponev vrgli in o veliki noči smo tudi pri nas imeli pomazan kruh. Pa so bili vsi zdravi, še preveč zdravi. Če bi bili malo manj, bi morebiti še danes živeli, ko bi jim ne bilo treba v vojsko. Tako pa

— Dog jim daj dobro, so vsaj za zmeraj preskrbljeni.*

2.

Mariča se je kar ustrašila, tako je bilo v hiši svetlo, ko se je prebudila. Brž je pogledala na uro, pa še pet ni bilo, Pokrižala se je, vstala in med oblačenjem molila jutranjo molitev. Pa ni mogla zbrano moliti. Vrabcí so se v grmu za znamenjem drli kot za stavo in Mariča se je pri tem spomnila pripovedovanja, kako je koroška mati klicala svojega sina: »Hanzej, vstani no, ptiči že tako lepo pojo in ljudje že čez in čez orjejo.« Skušala ga je prepričati, da je že zadnji čas, da vstane. A Hanzej ji je modro odgovoril: »Ptiči tako lepo pojo, ko imajo drobne glavice in se zato brž naspé.« Da bi pa tudi zaradi dela mater potolažil, je pristavil: »Če ljudje že čez in čez orjejo, bodo pa tudi našo njivo zorali.«

Mariča se je nasmehnila ob spominu na to in si mislila: jaz bi mu že pokazala, če bi bila njegova mati. A se je tedaj spomnila, da to nikakor ne spada k molitvi. »O Bog, pomagaj mi, da bom vsaj tako molila, kot učim otroke, da morajo moliti,« je prosila. »In daj mi, da bom ves dan ravnala tako, kot je tebi všeč in kot bi ravnala božja Mati na mojem mestu. In naj ne pozabim, da me Ti vedno gledaš. Oče naš...« je potem nadaljevala. Nato je molila še za rajnega moža in rajnih staršev duše ter za božji blagoslov, zatem pa šla pod streho klicat Andrejka, ki mora ministrirat. Zraven pa je poklicala tudi Petra in Pavla. Naj se brž oblečeta, jima je rekla, in gresta z Andrejkom, ko imata čas in je blizu cerkev, in da naj lepo molita, pa jutranje molitve ne pozabita. Matér je prosila, naj skuha žgance za zajtrk. Zdaj je brž skočila k potoku umivat se in po vodo. Nato je vzela kolca, oslo in koso ter šla pod Oblo gorico kosit, da bo za kravo. Sinoči ni nič nakosila. Ni utegnila. Pri Drobižu so proso zakopavali skoraj v noč, tako da je prišla domov, ko je bilo za okašanje že prepozno. Mati sama pa tudi ni mogla kose goniti. Je bila pretežka zanjo in svet pod Oblo gorico je ves

razrit, da se kosa koj v tla zatakne. Sena tudi nič več nimajo, da bi ga imela zjutraj za kravo. Saj sena so prav za prav kaj malo spravili. Kar so imeli suhega, je bil večinoma plevel, ki sta ga z materjo po krompirišču in koruzišču napleli ter posušili. Doslej so kravo le stežka preživljali. Letos je morala za april in maj pri Adamovcu malo slame kupiti, da so kravi rezanice dajali, ko je doma vse pohajalo. Za naprej bo pa bolje, če Bog da, ko imajo vrt, dve njivi in celo malo travnika.

Težko je kosila Mariča tistega dne, težko kot še nikoli ne. Sicer je bila košnje že zmlada vajena in že po hribovskem svetu je kosila, ko je s hribov doma, to pot pa ji kar ni šlo. Seveda, še od prejšnjega dne so jo bolele roke in kose le ne zna tako imenitno sklepati, kot jo je znal rajni. Potem jo pa motijo še misli na devetega otroka in raztrgano bajto...

»Le kdaj bomo imeli novo bajto?« se je vprašala Mariča. Pa si je takoj odgovorila, da z novo bajto ne bo nič. Le kako? Sama denarja nima, izposoditi si ga pa nima kje, a si ga tudi ne upa. Saj bi še obresti ne zmogla. Tele jame bo enkrat zaslula, da je ne bodo zmeraj spominjale, kako lepo bi bilo, če bi imeli novo bajto in če bi mož še živel... Da, precej drugače bi bilo. Vse bi sčasoma imeli na domačem svetu, tako pa morda hlev in svinjak imeti na Mlinarjevem, ko zraven stare bajte nimajo niti toliko, da bi vsi otroci hkrati na domačem sedeli. Ko bi ji Krajcar hotel prodati tisti dve rjuhi sveta, kolikor ga je med njeno bajto in Babičevim vrtom, bi bilo drugače. Tistega sveta je sicer malo, a toliko vendarle, da bi nanj postavili hlev in svinjak in da bi ga tudi otrokom ostalo vsaj toliko še, da bi mogli na domačem kozolce prevračati. Zdaj bi morebiti toliko še zmogla, da bi tisti svet plačala, če bi Krajcar ne nategnil preneumne cene.

Tukajle v dolini je res hudo za svet, je mislila Mariča: doma na hribih pa ga imajo, da se lahko norca delajo z njim. Strašno bi moral vpiti, da bi te kak sosed slišal, tako daleč narazen so. In nihče ti ne hodi v kuhinjo gledat, kaj imaš v loncu, in štet, kolikokrat kdo za-

jame iz sklede, kot tukajle v nižini, ko je Drobiška vsakih pet minut v bajti, da potem brž po vasi raznese, kaj in kako. In tukajle: če zjutraj zgodaj vstaneš, si siten, če se ti zaleži, si pust, če greš pozno k počitku, ponočuješ, če zgodaj — pa lenobo paseš. Na gorah ni nič takega. Pa spet: če glasno govoriš, se prepiraš, če tiho, opravljaš, tako da človek res ne ve, kaj bi. Mariča je mislila, da bodo ljudje vsaj po moževi smrti prizanesljivejši do nje, a je še slabše. Zdaj ji vsi hodijo svetovat, kako naj gospodari, pomaga pa nihče. No, Mlinarjevi in Babičevi ji veliko dajo, vsa čast jim, a Krajcar ji je ubil edino kokoš, ker je stopila na njegov vrt. In Adamovec jo je zmerjal, češ da je Anka, ki ji je komaj štiri leta, ves vrt pöteptala. Najhujši pa je Drobiž. Že zdaj, kó je drevje komaj odcvetelo, ji je prišel praviti, naj pamže doma drži, da ne bodo hodili na njegov vrt sadje krast. Takrat jo je pa res pograbilo, pa kaj se če ...

Ko bi bila doma, bi ji vsega tega ne bilo treba prenašati. Le zakaj se je dala pregovoriti Janezu, da je vzela raje denar kot pa svet, ki ga ji je sestra ponujala mesto dote po očetovi smrti. Svét je res na gorah, a Krajcarja in Drobiške ni gori. Za otroke bi bilo sicer nerodno zaradi šole, a je bila za Maričo ista. Vsak teden enkrat je šla v šolo. Se je pa zato doma toliko več naučila. Brati, pisati in računati zna bolj kot kakšna dolinska, ki je bila vsak dan v šoli. In Katekizem je morala znati vsega na pamet.

In celo les za bajto jima je sestra ponujala. Pa nista sprejela. Seveda, Janez je imel le s čevljarstvom veselje in tukaj na polju vedno dosti dela, na gorah bi pa ne pomeril deset parov na leto. Da bo tako hitro umrl, pa nihče ni mislil ...

»Mama, ali naj jaz kosim?« jo je v teh mislih zmotil Andrejko, da se ga je skoraj ustrašila.

»Kaj si že od maše?« se je začudila.

»Da, saj bo že pol sedmih. Mati so ni rekli, naj grem gledat, kaj da vas ni, krava pa že tako muka. Dajte mi koso, bom pokosil.«

»Saj ne boš mogel,« je rekla; koso pa mu je vendarle dala. Pa še ni šlo tako

slabo, čeprav je bil še šibak Bolj ozko red je jemal in brusiti je moral kaj na gosto, ko je v vsako krtino zadel. A dolgo ni vztrajal.

»Tak si, kot gospod Jernej,« se je smejala Mariča, ki je bila s svojimi mislimi še zmeraj v gorah. »V Cerkljah so bili za kaplana pa so ravno ob košnji nekoč pri Sv. Ambrožu maševali. Nazaj grede so se ustavili tudi pri nas. Ko so videli, da imamo eno koso odveč, so odvrgli suktnjo in se lotili. Saj po dolinsko so znali kositi, koso so čisto lepo in prav peljali, a na gorah se jim ni obneslo. Koj so imeli koso v tleh, če ne s koncem, pa s peto. E, to ni nič, so rekli, vrgli koso stran, vzeli suktnjo in šli. Pri sosedu so se pa potem šalili, da se pri nas ne da kositi, ker ne damo nič jedi vnaprej, da bi človek moči dobil. Ti si pa tudi tak. Beži, bom še jaz nekaj časa.«

Pa Mariči tudi zdaj ni šlo dosti bolje. »E, drugič bom pa kar srp vzela, naj se mi ljudje smejejo, če jim je tako prav.«

Ko sta pripeljala na dom reče mati:

»Zehtar mi prinesi, bom kar brž pomolzla.« Andrejka je poslala v bajto, kolca pa sama zategnila čez potok pred hlev in takoj položila kravi malo trave.

»Veseli smo lahko, da imamo vsaj tebe. Mleka nam pa le ni treba po vasi iskati,« je ogovarjala kravo in jo božala. »Da bi ti le še tele paže mogli na domače prenesti!«

Andrejko je prišel povedat, da je že mati pomolzla. Mariča je šla zato v bajto. Pa je že na cesto slišala, kako se Drobiška nekaj jezi pred materjo.

»Kaj pa je tako hudega?« ju je ogovorila, ko je stopila v vežo.

»Ravno pripovedujem,« je hitela Drobiška, »kako je treba venomer dajati. Naš župnik zmeraj za kaj pobirajo: zdaj za zvonove, zdaj za orgle in zopet za ta in za drug namen. Računov pa ključarjem nič ne pokažejo. In denar, ki se v pušicah nabere, tudi kar sami preštejejo.«

»Ti pojdi pa kar v farovž, če bi rada račune videla. Jaz jih nimam,« je bila Mariča ostra.

»V farovž ne bom šla, povem pa kljub temu lahko, kako naj bi bilo,« se je Drobiška izmikala odgovoru.

»Čudno se mi zdi,« pravi nato Mariča, »da ljudje vse ogođrnjajo. Saj morajo vendarle vedeti, da tudi v cerkvi brez nič ni nič. Nekaterim je za cerkev vse preveč, za tobak in pijačo pa zmeraj premalo.«

»Ti že veš, ko imaš veliko gospodarstvo in veliko cerkvi daš,« se je posmehnila Drobiška.

»Gruntov nimam, to je res. Cerkvi pa dam, kolikor morem. Pa mi zavoljo tega še nikoli ni bilo žal. Nikomur pa ne pustim, čeprav sem samo bajtarica, da bi v moji bajti koĝa opravljal. Pa še vpričo otrok!«

»Seveda, ko imaš same angelčke! Andrejku tamle gotovo že perutnice poganjajo, ko se tako sladko drži.«

A Mariča ni več odĝovarjala. Obrnila se je iz veže in šla spet v hlev. Spotoma se je ozrla v križ v znamenju na koncu njene bajte. To jo je spet nekoliko utolažilo. »Oh Jezus, saj veš, da sem se iz pravega namena potegnila za gospoda. Če sem bila pa kaj preveč robata, mi odpusti,« je na tihem povedala Jezusu in sklenila, da bo tudi do Drobiške prijaznejša.

Ko je drugič dala kravi, je pozabila na Drobiško. Zdaj se ji je spet zbudila misel na tisti konec Krajcarjeveĝa vrta, ki bi ga tako rada kupila.

»Kar takoj bom šla. Če ga mi proda, ti bomo še ta mesec predstavili hlev,« je pravila kravi. »Potem boš pa na domačem.«

»H Krajcarju bom šla tale konec vrta kupovat,« je povedala materi, ko se je vrnila v bajto.

Mati se je sprva samo začudila. Potem pa je odkimala z glavo. »Saj ti ne bo hotel prodati. Že takrat, ko sva z rajnim mojim možem bajto kupila, sva kupovala tudi tistile vrt. Pa ga Krajcar za nobeno ceno ni hotel prodati. Še za bajto je rekel, da bi jo bil on dobil, če bi bil le pol ure prej zvedel, da je na prodaj.«

»Morebiti se bo pa le omečil, ko vidi, kako nam je, in ko zemlje nima komu pustiti. S seboj je pa ne bo vzel, kot je medve tudi ne bova.«

»Je preveč na zemljo, da bi kaj opravila. Se iz hiše te bo zagnal!«

»Poskusila bom,« je Mariča vzela denar, se pred vežo proseče ozrla proti znamenju in nato še proti cerkvi, potem pa počasi stopila do Krajcarja.

»No, Pragarica, kaj bo dobrega?« jo je v veži pozdravila Krajcarica. »Tebe pa pri nas malokrat vidimo.«

»Z gospodarjem bi rada govorila.« Krajcarica ji je pokazala naprej v hišo. Mariča je stopila noter, pozdravila, potem pa kar povedala, po kaj je prišla.

»E, iz te moke pa ne bo kruha, preljuba moja Pragarica, ne bo! Pa nimaš ti tako lepeĝa denarja, da bi ti tak vrt zanj dal. Kaj pa misliš! Od vrta naj bi kaj prodajal, od vrta? Nisem še tako pri koncu, ne. Saj me še tvoja bajta v oči bode! E, nič ne bo. Kadar boš kaj prodajala, se pa le oglasi. Kadar boš kaj prodajala!«

Mariča je že usta odprla, da bi mu zasolila, naj le stiska in varčuje, ko ima »toliko« otrok, a se je premagala in lepo povedala, da si želi vsaj toliko sveta, da bi imela kravo na domačem in da bi ji ne bilo treba čez cesto v hlev in svinjak.

»O, kaj ne boste pod Oblo gorico zidali?« se je narejeno začudil Krajcar in se prijel za grlo, ktjer ga je pri govorjenju očitvidno zelo bolelo. Pravili so, da je kranjski zdravnik rekel, da ima raka, in da tudi požira že zelo težko.

»Nimamo nikogar, da bi plačeval.«

»Posodim, posodim. Kolikor hočeš, ti posodim. Samo vknjižil se bom, pa za obresti bi se zmenila, za obresti. Ali pa — ti, kaj, ko bi pa ti meni prodala tale vrt pa bajto. Ko bi ti meni prodala. Drago plačam, drago!« je Krajcar z muko goltal iz sebe.

Da iz te moke tudi ne bo kruha, si je mislila Mariča. Rekla pa sprva ni nič. Krajcar je medtem že računal, koliko bi bila svet in bajta vredna.

»O tem moram pa še z materjo govoriti,« se je izmikala Mariča.

»Saj si ti gospodar, saj je tvoje.« se je dobrikal Krajcar. »Hm, ali bi kozarček žganega? Zastonj dam danes, zastonj.«

»Kaj bi me radi upijanili,« je ušlo Mariči, ki se je spomnila, kako je Krajcar rajnega starega Babiča opijanil, da je potem od njega kupil gozd čisto pod ceno.

»Ne, tisto pa ne, upijanil pa ne, samo za moč,« je hitel Krajcar, a Mariča se je že poslovila. Kar tekla je domov, da bi je Krajcar vendarle ne zvalil nazaj. Doma bi se na pragu skoraj zaleteli z materjo, ki je ravno hotela po vodo na potok.

»Ali so otroci že šli v šolo?« je skrbelo Maričo.

»Kako si opravila?« je mati pozabila odgovoriti.

»Jesti mi dajte, če ste že kaj skuhalo,« je prosila Mariča, potem pa povedala, kaj in kako.

»Saj sem vedela, da ne bo nič. Toda prodati mu ne smeš! Ko bi ti vedela, koliko sva z rajnim možem trpela, da sva mogla tole bajto kupiti, bi je nikoli ne prodala. Zdaj je pa še to: kam naj pa

gremo? Toliko ne boš dobila za tole strgano bajto in tale košček zemlje, da bi hišo zidala. Tole vredno sicer res ni veliko, pod streho smo pa vendarle.«

»Kaj ni bilo nikoli več sveta okrog te bajte?«

»Nikoli. Takole je bilo, vidiš: rajni Krajcar, oče tegale, je tolikole sveta odstopil svojemu bratu, da si je bajto postavil. Ko pa je Krajcar umrl, si je brat zaželel v Ameriko in je zato bajto prodal. Od takrat pa je naša.«

»Tako je hudo tukajle na polju. Jaz bi najraje na gore,« je potarnala Mariča.

»Misliš, da bo na gorah kaj drugače,« je podvomila mati. »Sicer ti pa ne branim, če te bo sestra marala. Fante tri meni pustiš, dekleta pa s seboj vzemi. — Zdaj moram pa k Drobižu krompir okopavat.«

Mariča je mater hvaležno pogledala. Ko pa je mati odšla, je zbudila še dve leti staro Marjetko in Anko ter poklicala Francko, da je pazila na sestrici. Sama pa je šivala in prala. Pripravljala je za svojega devetega otroka, misli so ji pa venomer uhajale na Krajcarjev vrt, pod Oblo gorico in na gore...

Carstvo brezbožnikov

Spisal P. Croidys. Prevedel Fr. G. (II del.)

Da bodo zlasti tudi novi naročniki lahko nadaljevali z branjem, smo tu na kratko povzeli vsebino povesti iz lanskega letnika, ki se bo letos nadaljevala.

Subin, predsednik sovjeta v Balti, ukrajinški vasi ob Dnjestrju, je brez vsake preiskave ustrelil ribiča Olgora in Krilova, ki so ju zasačili, ko sta hotela spraviti del s trudom naloavljenih rib, da bi imela s čim hraniti stradajoči družini. Nataša, hči Ivana Krilova, je sla iskat očeta, ki ga ni bilo domov z reke. Ko je gledala vsa obupana v valove Dnjestra, ki so odnesli truplo ljubljenega očeta, ji je bila v tolažbo bodrilna beseda Fedorja, mlajšega sina uglednega posestnika Alekseja Andrejeva, čigar starejši sin Nikolaj, ki je nekdaj ljubil Natašo, je šel ob revoluciji z doma, zatajil očeta in mater ter se

kot Nikolaj Rišin povzpel na vodilno mesto v Odesi. Nataša je pogumno stopila pred Subina in mu očitala očetov umor. Ker je bila z materjo in bolnim bratom brez varstva, je sprejela ponudbo mladega Fedorja, ki jo je na tihem ljubil, naj bi se zatekala v potrebi k njegovemu očetu.

V Balti je bilo žito požeto in mlačev se je imela pričeti. Mlatilnica z delavci je prišla, hkrati pa stotnija vojaštva, kajti Subin je slutil, da se nekaj pripravlja. Ljudje, ki jih je boljševiski sistem dušil, Subin pa drl in s svojo samopašnostjo v obup gнал, so bili razkvačeni. Žito, ki je čakalo požeto in v kopice zloženo, je bilo namenjeno drugam, oni, ki so ga pridelali, naj bi pa kruha stradali. Fedor je imel z drugimi vasmí dogovor za upor. Kadar bi zagorelo v kopice zloženo žito, naj bi se vsi hkrati dvignili,

Med mlačvijo je hotel eden izmed boljševiških strojnikov, ki so prišli z mlatilnico, nadlegovati Natašo. Ko ji je skočil Fedor na pomoč, so se ostali strojniki vrgli nanj. Nataša je poklicala kmete, ki so se takoj uprli, izkopali skrito orožje, ubili Subina, pognali vojake in se pripravili na odpor.

X. poglavje.

Mož, ki ima oblast.

V sobi, ki je bila pobeljena z apnom in čigar okni sta se odpirali proti odeškemu pristanišču in v daljavi proti neizmernemu morskemu obzorju, je sedel neki mož pred mizo, obloženo s papirji. Pregledoval je javne listine. Zdaj pa zdaj je s kratko kretnjo podpisal.

Slamnat stol, podoben tistemu, ki je na njem sedel sam, je čakal obiskovalca.

Priročno postavljen svetel telefon s ponikljano opremo je bil edini predmet, ki je dovoljeval določiti dobo, v kateri je mož živel.

Ta soba je bila samo majhen kasarniški prostor, ki so v njem živeli rodovi vojakov, ne da bi se kaj poznalo, da so bili v njem.

Štiri stene, lesena miza, dva slamnata stola.

In vendar je bil te urad odeškega ljudskega komisarja, člana izvršilnega odbora U. S. S. R., Nikolaja Rišina.

Nobenega drugega šuma okoli njega kakor šumenje morja in včasih za vrati težki koraki straže. Nikolaju Rišinu najbrž ni bilo mar za čas, kajti še ure ni bilo, ki bi ga kazala. Najbrž tudi ni bedel v tej sobi; ni bilo električne žarnice, ki bi se zibala na stropu.

Prostorna meniška celica. Divja resnoba. Boljševiška popolnost.

Trdijo, da Stalin nima boljšega stanovanja v neizmernem Kremlju, kjer sicer carska stanovanja bleste v najbolj blaznem azijskem bogastvu.

Ko je človek vstopil v sobo, je videl Nikolaja Rišina samo v hrbet. Obiskovalec je moral obiti veliko mizo in priti sest pred ljudskega komisarja in se obrniti od luči, tako da se je zdelo, da leta hoče imeti zase vso dnevno svetlobo.

Glava je bila lepa, zlasti gornji del; čelo široko in lepo zgrajeno, lobanja velika in močna, udoben stan za močan um, ki je bil ustvarjen, da objema celoto, in ki je imel samo zaničevanje za podrobnosti in za idejno šaro. Pogled, siv ko železo, je zgoščeval v sebi vse življenje, včasih ga je zagrinjala hladna divjost. Takšne so pogosto pokrajine skrajnega severa, ki jih nenadoma pokriva megla. Usta so bila ozko črtana, grozeča. Goste obrvi so ščitile oči. Glas je zvenel suho, komaj malo je bil živ; kadar pa je hotel, se je napol, postal je kovinski, odmevajoč, mogočen. Varoval ga je, kakor ga varuje kak tenorist.

Celota je dajala temu obličju prevzetno, ponosno, nedostopno lepoto.

Nič debelušnosti v tem popolnoma obritem obrazu, pa tudi nič oglatih potez, samo lica so bila nekoliko presuha. Bil je temne kože, ki jo je obličnih kosteh oživljalo žareče in strastno življenje.

Crni lasje, na temenu že redki, nazaj sčesani, niso padali pregloboko na tilnik; ker so bili dobro pristrizeni, so stali v redu.

Nikolaju Rišinu je bilo šele devet in dvajset let; zdelo se je pa, da jih ima precej več. V desetih letih je šel skozi toliko bojev, je ključoval toliko nevarnostim, je podvržel toliko ljudi svoji oblasti, da se je postaral. Če se ljudje na vojski starajo, kakor je trdi! Napoleon, se v državljanski vojski postarajo še hitreje.

Dejansko je imel vso Ukrajino v oblasti.

Njegova trdota, neupogljivost, celo krutost so naredile iz njega neke vrste tirana, kar po duši morda ni bil. Ostal je suženj svojega pojmovanja družbe, ki ga je imel iz komunizma. Zato je šel naprej brez omahovanja, brez slabosti, ker so mu utepili prepričanje, da doseže človeški rod srečo le tisti dan, ko zmagava povsod boljševizem.

Ko mu je bilo osemnajst let, je pobegnul z očetove kmetije in šel v Moskvo. Boljševiški poglavarji so se takoj prepričali, da imajo opraviti z izbranim umom. Čeprav je bil čisto mlad, so mu

zaupali težka, nevarna mesta in vsakokrat je uspel. Z odločnostjo, pa tudi z nasilnostjo si je osvojil po vrsti vse stopnje visokih sovjetskih služb.

Med ljudmi, ki so vodili Rusijo, si srečaval zlasti duhove, ki so bili opremljeni z idejami od vsepovsod, tako da so pri mnogih tvorile pravi Babilon. Nikolaj je bil izmed njih, vendar je pridobitve svojega duha znal vsaj urediti in razčistiti.

Nič ga ni ustavilo, kadar je sklenil doseči cilj. Bil je obseden sovražnik krščanstva. Zato je po zgledu Moskve uredil v Odesi brezbožniški muzej. V več velikih dvoranah nekega državnega poslopja je zbral vse, kar je mogel najti v južni Rusiji dotikajočega se krščanske vere, nauka, duhovnikov, svetnikov. Spretno je znal izbrati in razvrstiti v podle bajke; na ta način je postavljaval v smešno luč vse, kar zadeva vero, ki so jo imenovali praznoverje. Po tem muzeju so redno vodili otroke iz odeških šol, da bi jim vdahnili še bolj kot sovražstvo — zaničevanje krščanske vere. Ta je morala biti še zelo močna, da so jo boljševiki, ki so dejansko onemogočili njeno bogoslužje z zaplembo cerkvá in semenišč, napadali s tako besnostjo!

*

Zvonec telefona je zadonel. Nikolaj je živo zgrabil za slušalo.

»Tu ljudski komisar v Jaski.«

»Ali si ti, Nikitin?«

»Da, tovariš! Sporočam, da se gode resne reči v Balti.«

»V Balti?«

Ob imenu Balta je Nikolaj prebledel. V domišljiji se mu je naslikala podoba Balte z nizkimi in belimi hišami, obdana od vseh strani z zelenečim morjem žita, kakršna je bila ob času, ko jo je zapustil. Skozi vitke vrbove veje je videl tudi sivo svetlikanje Dnjestrovih vodá. Na domači kmetiji se je odražalo očeto vo trdo in resno obličje, materino s svetlimi očmi, svežo barvo pravilnimi in finimi potezami, nato visoka in tenka postava mladega brata Fedorja. Res ni imel več ničesar skupnega s svojo vasjo,

z domačimi. Kot dober boljševik se je osvobodil starega in nepotrebne praznoverja, kakor je nazival vero očetov, in družine. Pripadal je samo sovjetski državi in sovjetska država mu je bila vse. Misлил je, da je popolnoma izkoreninjen iz rodne zemlje, in vendar je morda bil mnogo manj, kakor si je predstavljaval. Nova utvara poleg pre mnogih drugih.

»Torej, kaj se je zgodilo?« je povzel, čudeč se, da njegov sobesednik molči.

»Pravkar so mi sporočili nove podrobnosti Baltski kmetje so se uprli!«

»Baltski kmetje?«

Njegov glas je izdal, da je razburjen.

»Poslušaj, kako se je stvar zgodila! Mlačev se je pričela to popoldne. Šest tovarišev specialistov je bilo poslanih poganjat lokomobilo in mlatilnico.«

»Šest? Zakaj šest, ko bi zadostovala dva tovariša, če bi pogumno delala?«

»Novo mlatilnico so poskušali, tovariš.«

»Vedno ista pesem! Tam, kjer je treba dveh mož, jih postavijo šest! Pogledam, kdo je odgovoren.«

»Ob štirih, ko so prenehali mlatiti, je bil eden izmed šestih delavcev iz Jaske, tovariš Ivanov, ubit na kmetiji Alekseja Andrejeva.«

»Alekseja Andrejeva?« je dejal v gluhem nemiru.

»Da, tovariš.«

»Kmetje, ki so se gotovo držali dogovorjenega gesla, so vsi zavpili: Upor! Upor! Šubina so pobili.«

»Predsednika baltskega sovjeta?«

»Da!«

»In kaj so naredili konjeniki, ki smo jih poslali, da bi pazili na mlačev in zlasti preprečili vsak upor?«

»Umaknili so se, boječ se, da bi bili obkoljeni na ravnini zaradi upora drugih vasi.«

»Ali je znano, kdo je vodja upora?«

»Pravijo, da neki Fedor Andrejev, sin nekega nekdanjega baltskega kmetkega bogataša.«

»Dobro,« je povzel Nikolaj z odločnim glasom. »Te hudodelnike moramo

ukrotiti s silo. To noč odpruže iz Odese baterija topništva in dva eskadrona konjenice z vlakom. Ob zori pridejo v Balto. Sicer pa bom sam zraven. Brez usmiljenja jih potlačim. Če se druge vasi ganejo, tudi nje upepelimo.»

Nikolaj je obesil slušalko.

Vstal je. Tedaj se je videlo, da je velik, tenak, oblečen v rusko jopo iz grobega prstenorjavega platna in v hlače iz istega blaga, zataknjene v škornje iz rdečkastorjavega usnja.

Za trenutek je obmiroval s prekrižanimi rokami. Pri sebi je ponavljal: »Fedor! Fedor!« in bolj ko je ponavljal to ime, bolj je dobivalo pred njegovimi očmi obliko, obraz. Predstavljal si je brata takšnega, kakršen je moral biti sedaj, vitkega, močnega. Prisojal mu je silovit značaj, ki je bil precej podoben njegovemu, ko je bilo treba doseči cilj, ne da bi se bal napora ali zgube življenja. Fedor je bil v službi protirevolucije to, kar je bil sam v službi revolucije. Individualist proti komunistu. Beli proti rdečemu. Verni proti brezbožniku. Čutil je nekaj ponos ko si je rekel, da je edini mož, ki se je drznil v Ukrajini dvigniti proti sovjetski vsemoččnosti, prav njegov lastni brat. Pred seboj je imel nasprotnika, ki mu je bil enakovreden. O! Da, pobil ga bo, toda na tihem ga bo občudoval.

Nikolaj ni verjel, da se bo upor razširil po ravnini, kajti nameraval je delati zelo hitro, da omeji uporniški otocič, ki ga je tvorila Balta. Imel je namen, da bi v Moskvi zvedeli ob istem času, kako je nastal upor in kako hitro je bil udušen.

XI. poglavje.

Nočne bakle.

»Ali ste odločeni?«

»Trdno odločeni!«

»Kako bi se umaknili po tem, kar smo naredili?«

»Mihael ima prav!«

»Da! Prav ima!«

Tam v sobi pri Alekseju Andrejevu so bili, kakih petnajst mož, z rokami,

oprtni na konce puškinih cevi. Nepremičen plamen debele sveče je metal madeže rumene svetlobe po njihovih odločnih obrazih.

Zunaj po poljih so se raztezale nočne sence. Nad strnišči, ki jih je vsak dan palilo sonce, so se sedaj dvigale lahne meglé, ki je skoznje bleščala luna.

»Trebaja torej samo še dati znamenje drugim vasem s tem, da zažgemo kopice.«

»Ali so za gotovo obljubili iti za nami, Fedor?«

»Kolikor se moreš zanesti na človeške obljube. Vsi so se zavezali iti za nami.«

»Vsekakor,« je rekel Aleksej Andrejev, »nihče izmed nas ne bo mogel reči: 'Ta ali ta je hotel upor. Vsi smo ga hoteli in kar na mah, ko so se najhrabrejši brez oklevanja zagnali na pomoč mojemu sinu, ki se ga boljševidi hoteli ubiti.«

»Resnica, Aleksej Andrejev.«

»Vsi prevzemamo vsak svoj del odgovornosti.«

»Toda kaj bomo naredili jutri, ko pridejo rdeči?«

»Branili se bomo.«

»Velja, Fedor, ti so vodja, ti ukazuješ; toda koliko pušk imamo? Komaj trideset.«

»Pozabljaš, da imajo tudi po drugih vaseh od Denikinovih časov skrite puške in ki jih bodo izkopali. Združimo se z drugimi in zberimo vojsko prostovoljcev, ki bo delala rdečim preglavice.«

»Če nas Bog hoče rešiti, nas bo rešil!«

»Da, toda le če si sami pomagamo.«

»Nikomur ne bo manjkalo pcguma!«

»Nikomur!«

»Takim bi ga utegnilo manjkati, ki ne vedo, kaj je vojska, ki se niso kakor mi bojevali z Denikinom.«

»Ali si slišal do sedaj, da bi se kdo kaj pritožil ali izrazil kak strah zoper to, kar smo naredili?«

»Ne, Fedor Sicer pa v tem trenutku vsi ljudje po vasi jedo.«

»Da, toda ne bi smeli izropati so-
vjetske trgovine, kakor so jo.«

»Seveda ne, Aleksej Andrejev, toda
kadar so možje, ženske, otroci lačni, jih
za vse na svetu ne ubraniš, da se ne
bi vrgli na moko, na konzerve, na kruh!«

Fedor je dal še nekaj povelj, da bi
bila planjava celo noč nadzorovana, če

bi se zgodilo, kar je bilo malo verjetno,
da bi se rdeči že pokazali. Nato so se
kmetje razšli. (Nadaljevanje prihodnjic.)

»O sveti križ Jezusov! Če bi bil ti pi-
jača, bi te izpil; če bi bil obleka, bi te
oblekel; če bi bil zlata verižica, bi te nadel
okrog vratu. Ker si pa zgolj les, te hočem
vreči v ogenj in na njem ogreti svoje srce.«

18 škofovskih mest nezasedenih. Na
Španskem se cerkvene razmere še niso
povsem uredile. General in predsednik
Franco je z ozirom na določilo konkord-
ata iz l. 1851 obnovil zahtevo, naj bi
pravica imenovanja škofov, kakršno je
dovoljeval konkordat španskim kraljem,
prešla tudi na sedanjega državnega po-
glavarja. Ker to vprašanje še ni raz-
čiščeno, zato je umevno, da čakajo z
imenovanjem novih škofov. Stališče
svete stolice v tem oziru je za vse drža-
ve enako in neodmenljivo.

Blagoslov iz nebes. Tam blizu Pa-
dove je italijanska občina Baone, kjer
žive krščanski in pošteni zakonci. Vsa
občina šteje 139 družin, ki premorejo
1080 otrok. Povprečno pride na vsako
mater 7 otrok. Ministrski predsednik
Mussolini je to sosesko osebno obiskal.

Drug primer: V vasi Escholzmattu
(Ešolcmatu), v švicarskem kantonu Lu-
cernu, ima 30 družin skupno 360 otrok.
Vsaka od teh premore torej 10 ali več
naraščajevcev; tri družine jih imajo po
16, ena 15, ena 14, tri po 13, osem po 12,
osem po 11, šest po 10. — Po pregovo-
ru: »Bog, ki je ustvaril kozo, je ustvaril
tudi grm« — bodo tudi ti številni otroci
božji dobili svoj kotiček na zemlji in
svoj košček kruha.

Na Francoskem, kjer je ne-
srečna vojska vsepovsod povzročila ne-
pričakovano preobrat, so sedaj ustanovili
posebno ministrstvo za družino

in mladino. Odločili so se za to
ustanovo, ker so se prepričali, kako
usoden je bil za Francijo padec rojstev,
in kako važno je, če ima dežela dobro
vzgojeno in za žrtve pripravljeno mla-
dino.

Novo skušnje, ki so pa bridke, so
si pridobili francoski duhovniki v zadnji
vojski. Prepričali so se o začuda silni
verski nevednosti in nepoučenosti fran-
coskih častnikov in vojakov. Kot vzrok
navajajo to, da se Francija še od prve
svetovne vojske ni opomogla, saj so na-
šteli takrat mrtvih, ranjenih, bolnih du-
hovnikov, ki so bili na bojiščih, do 5000.
Bogoslovcev je pa bilo nekaj let jako
malc. Krivdo verski nevednosti je pa
predvsem pripisati šoli, ki je bila do-
slej brez verskega pouka. Šele sedanja
vojska in nesrečni izid je odprl oči in po-
kazal krvavečo rano, ki jo hoče sedanja
vlada ozdraviti.

Značilno za svetovno mesto. Kakor
pred leti v Washingtonu, tako bodo —
kakor slišimo — sedaj tudi v New Yor-
ku na vidnem kraju postavili velik kip
Kristusov iz bronu. — Če bi le vsi, ki
bodo hodili mimo, hoteli razumeti, da je
Kristus kralj miru, kralj pravice in
ljubezni!

Niso na varnem. V borbi med Ja-
ponci in Kitajci mnogo trpe tudi misi-
joni in misijonarji. Še celo njih življenje
je ogroženo. Listi poročajo, da je v Hi-
nanfu na Kitajskem umrl apostolski

prefekt msgr. Berard Baraccin; bil je zadet od bombe. Na Kitajsko je došel kot misijonar l. 1925. Prizadeval si je zlasti za napredek v šolstvu. Dosegel je, da je bila v mestu Hinanfu sezidana stolnica, ki je stala 70.000 kitajskih dolarjev.

Amerika v dobre namene. Preračunali so, da je šlo zadnjih 20 let iz Amerike v dobrodelne namene in za misijone okroglo ena in četrt milijarde dolarjev. Seveda so to darovi vsega prebivalstva, tudi protestantov, ki jih je še vedno večina.

S paragrafom in s kaznijo, ki je v njem določena, so jeli nastopati v dalmatinskih obmorskih mestih proti preklinjevalcem in pohujševalcem. Dubrovniški list »Narodna svijest« je poročal, da je policija strogo nastopila zoper nernavnost in kletev in zoper nedostojno vedenje po ulicah ter javnih prostorih, posebno pa proti koruzništvu. Tudi v Splitu in Šibeniku policija postavne določbe v tem oziru zadnji čas strožje izvršuje. — Je res: marsikaj bi se povsod na bolje obrnilo, ako bi se določbe, ki so izdane za varstvo nravnosti, dostojnosti in poštenega vedenja, točno izvrševale.

Ali so bolj premožni — ali boljši od nas? V dveh mesecih so nabrali na Francoskem za misijonske namene 10 milijonov frankov in to kljub temu, da so vsled vojske toliko zgubili in tako bridko trpeli. Pri nas v Jugoslaviji se je tekom enega leta na korist vnanjim misijonom nabralo vseh darov samo nekaj nad pol milijona din. V tej zbirki je pa vsota 330.000 din iz dveh slovenskih škofij, kar je Slovincem le v čast.

Ali ni to smešno? Kako se nekaterim »štrena« meša, potrjuje tale dogodek. V New Yorku je bila pred sodiščem zapuščinska razprava. Neka »oboževalka« sijamske mačke je zapustila tej živali 6000 dolarjev (300.000 din). Sorodniki so dosegli, da je sodišče ta del oporoke razveljavilo in razdelilo to vsoto med nje s pripombo, da so dolžni za hrano »muci« dati vsak dan 10 ct. — Kako neki je ta ženska poskrbela za svojo dušo?

Kako se časi spreminjajo! Framasonstvo in judovstvo je pred desetletji pod geslom svobodomiselstva hotelo vzeti Franciji krščanski značaj. Iz šol so iztirali verski pouk, da bi mladina doraščala brez Boga. Nesreča, ki je objela vso Francijo v sedanji vojni, je odprla oči mnogim zaslepljenim državnikom, in sedanji krmarji francoskega naroda so započeli zdravljenje pri korenini: Pravo ljubezen do Boga in domovine, ljubezen, ki zna in hoče prenesti tudi žrtve, daje in utrjuje samo Evangelij. Zato pa v šole krščanski nauk, nauk Kristusov! Tak sklep so res naredili sedanji francoski ministri in odredili, da se mora v učni red vseh francoskih šol zopet uvrstiti tudi pouk krščanskih resnic. — Stiska zmodri posameznika, pa tudi občestva in cele države.

Ali bo šlo? Madridski list »Ya« je sporočil, da se bo 7. kongres Kristusa Kralja l. 1941 vendarle vršil. Središče proslave bo v narodnem svetišču v španskem mestu Saragossi. Predsednik španskega delovnega odbora, msgr. Rigoberto Domenech y Valls, nadškof v Saragossi, je v soglasju z mednarodnim odborom naročil vseučiliškemu profesorju Don Antonio de Diego Garcia, naj vodi pripravljalna dela za ta kongres.

Ni jim všeč — namreč sovjetskim oblastnikom v Lvovu, kjer sedaj gospodarijo, da se verno grško-katoliško ljudstvo tako oklepa svojega ljubljeneega nadpastirja in nadškofa msgr. Septickega, ki je praznoval svojo 75 letnico. Oblastniki so prepovedali vsako proslavo in zapretili, da bodo v nasprotnem primeru dali zapreti vse cerkve, kolikor jih je še odprtih. Pač pa so imeli Ukrajinci v Ameriki (okrog 3 milijone jih je) velike jubilejne svečanosti, ki so z njimi počastili svojega častitljivega nadpastirja, pa jim tega nihče ni branil. Kje je torej svoboda?

Malo se zve, kako je sedaj v češkomoravskem protektoratu. Agencije poročajo, da se versko življenje tam gori svobodno razvija, kar da je priznal v svojem pastirskem listu tudi kardinal Kaspar, praški nadškof. Nedavno je bila

posvečena cerkev sv. Jakoba v Pragi, ki je bila temeljito prenovljena in je v ta namen izdatno prispevala tudi javna oblast. Nova župnija sv. Vojteha v praškem starem mestu je praznovala že obletnico svoje ustanovitve. — Msgr. dr. Leopold Prečan, nadškof v Olomucu, je obhajal z izredno cerkveno svečanostjo desetletnico škofovanja.

Hvalevredna omejitvev. Na Nizozemskem so ministri za notranje zadeve, za socialno politiko in za sodstvo razglasili skupno naredbo, da je od sedmih zvečer pa do štirih zjutraj prepovedano točiti, prodajati in uživati alkoholne pijače v gostilnah po vsej Holandiji. Umestna odredba, kakršna bi bila koristna tudi za druge dežele.

Novi grobovi. V zadnjem času, ko je bila prva številka »Bogoljuba« že dotiskana, so bili odpoklicani v večnost iz duhovskih vrst: Dr. Anton Korošec, predsednik senata, minister prosvete, častni kanonik mariborskega stolnega kapitlja i. dr. Najodličnejši sodelavci rajnega državnika so v onih dneh, ko ga je zadela nenadna smrt, v govorih in člankih opisovali njegovo veličino in domovini posvečeno življenjsko delo. Ljubljanski škof je v poslovnem cerkvenem govoru na pogrebni dan poudarjal zlasti to, da je dr. Korošca povsod, tudi v politiki, vodil oni duhovniški duh, ki je duh osebne odpovedi in duh požrtvovalnosti, saj je delal za druge, sebe pa zapostavljal in pozabljal. Njegove roke so dajale, jemati niso znale, niso hotele. Časopisi so omenjali večinoma le sposobnosti in zasluge † Korošca kot državnika. Poudariti je pa treba, da je kot duhovnik ostal vsekdar poln ljubezni do Cerkve in poln zanimanja za versko in cerkveno življenje. Kolikokrat je z uspehom posredoval, ko je šlo za cerkvene zadeve, opozarjal na nevarnosti, ki so pretile Cerkvi, pomagal katoličanom v diaspori in bil na roko vsem, ki so se v cerkvenih zadevah obračali nanj.

Eno misel so pa govorniki morda premalo podčrtavali: njegovo prizadevanje

za mir, zaslugo za ohranjenje miru, ki ga uživa naša domovina. Za vse naj mu je vsevedni Bog bogat plačnik!

Pogrebne svečanosti, kakršne je bil rajni deležen, Ljubljana doslej še ni videla.

Na dan dr. Koroščevega pogreba (17. dec. 1940) je pa v St. Vidu n. Lj. umrl gimnazijski profesor Fr. Omerza, dober in skrben učitelj in vzgojitelj v zavodu sv. Stanislava.

Isti dan so imeli mrliča v frančiškanskem samostanu v Nazaretu, kjer se je poslovlj od solzne doline o. Emilijan Dvogan, goreč ljudski misijonar. — Istodobno je v Celju ležal na mrtvaškem odru provincijal kapucinske provincije o. Linus Prah, konz. svetnik. Pokojni je bil skromen in ljubezniv redovnik, poln gorečnosti za rešitev duš, ki se je zanje žrtvoval zlasti v spovednici. Pripomogel je provinciji do lepega razvoja. R. i. p.!

Najmlajše in najboljše zgublamo...

Upravičeno so se že večkrat naši listi pritoževali, kako malo so zavarovani dijaki in dijakinje, ki se vozijo z vlaki v mestne šole in iz šol med raznimi neotesanimi drznimi, dostikrat od alkohola zdvijanimi in pohujšljivimi osebami. Kolikokrat se zgodi, da začno peti nemarne pesmi, da namenoma grdo govore in kvantajo, da divjaško preklinjajo in izgovarjajo vmes bogokletne stvari. Di-jakinje same, ki so dostojne, poštene in rahločutne, se zgražajo in tarnajo, ko so prisiljene poslušati izbruhe vsakovrstnih sirovosti in nečednega vedenja. Tudi nekateri dijaki, ki zaradi pohujšanja med vožnjo zgube vsak čut za dostojnost, se spozabijo in nadlegujejo dostikrat dijakinje.

Škoda, ki se tako godi dan za dnem, se ne da oceniti. Ali se res ne da doseči, da bi bilo to dijaštvo, ki je pomilovanja vredno (ker zgubi toliko časa z vožnjo v mrazu, dežju, snegu, večinoma v temi), vsaj moralno zavarovano!?

Vseh teh tožbá bi ne bilo, če bi vsi starejši, ki se vozijo, uvaževali temeljna pravila dostojnosti in bili vsaj obzirni do mladine in zastran mladine. To je

strašno, ko je skoraj vsak pokvarjenec tak, da hoče pozornost vzbujati prav s svojo umazano drznostjo. In prav tako žalostno je, da jih je skoraj povsod nekaj, ki se nesramnim dovtipom in satanskemu gobezdanju posmehujejo, namesto da bi drzneže posvarili ali jih vsaj zaničevali.

»Gorje svetu zaradi pohujšanja!«
Kako malo uvaževano svarilo!

Svečanosti ob 1300 letnem jubileju zveze s sv. stolico se prično v Splitu in skončajo v Zagrebu sredi junija. Glavni odbor se je o vsem sporedu že porazgovoril in določil tudi načrt za sprejem papeževega delegata, ki ga pričakujejo k sklepni svečanosti.

Novi skopljanski škof dr. Sm. Čekada, ki je bil z velikim slavljem sprejet, je imel na praznik brezmadežnega spočetja Marijinega v skopljanski škofijski cerkvi po vstoličenju prvokrat pontifikalno mašo.

Dvakrat se je zbrala mladina dobrih krščanskih družin iz Ljubljane v božičnih dneh v frančiškanski cerkvi. 28. decembra 1940 je imelo DSD (Dejanje sv. detinstva Jezusovega) svoj praznik. Kljub ostri zimski burji so prihiteli zlasti številni zastopniki vnetih Križarjev in vzornih Klaric, da so pri sv. maši, opravljeni za člane DSD, toplo prepevali božične pesmice, kar so ponovili tudi pri popoldanski pobožnosti, ko jih je p. Tarcizij Toš v presrčnem nagovoru navdušil za ljubezen do božjega Deteta. Po izrednem blagoslovu, ki ga je podelil pooblaščen škofijski voditelj, in po litanijah imena Jezusovega ob asistenci ljubljanskih gg. katehetov je navrgel mladi zbor g. gen. lektorja in župnika p. Krizostoma še dolg spored najlepših božičnih popevčic.

Na Sv. treh kraljev dan so pa darovali mladi prijatelji Jezusovi tako imenovane »Jezusove dneve« ob navzočnosti prevz. g. škofa dr. Gr. Rožmana. Mladina zapisuje na posebne lističe male žrtve vsakega dne in daruje božjemu Zveličarju s prošnjo, da bi se skoraj vrnil mir in utrdila ljubezen med narodi. Prevzvišeni je v tem smislu bo-

dril številno zbrano mladino in pohvalil nje vnemo. Tudi to pot so mlada grla razveselila vse navzoče s prelepim, čisto ubranim petjem.

Vzgoja

Vihrava, razburkana doba v človekovem življenju — dela preglavice tudi spretnim vzgojiteljem. Zato je prav, da se je tega vprašanja lotil tudi prof. dr. Rudolf Hanzelič iz Celja, ki je na božičnem zborovanju Slomškove družbe govoril zbranemu krščanskemu učiteljstvu v Ljubljani prav o skrbi, ki naj bi jo posvetili naši mladini, ko pride v najodločnejši in najusodnejši čas tako imenovane vihrave dobe od 13. do 18. starostnega leta.

Mlad človek, ki se poslovi od šolskih klopi, si veliko preveč domišlja in sili čimdalje bolj med družbo odraslih. Kar samostojno hoče nastopati, odločati, razsojati ter več znati kot drugi. Misli, da ne potrebuje več ne ukazov ne nadzorstva, išče razgibanosti izven domače hiše. Poleg tega ga prijemlje notranja sila in neugnani naгон, kako bi se uveljavljal, postavljaj, kako bi zbudil pozornost nase; zato je brž užaljen, če ga kdo jemlje v roke, če mu ugovarja, če popravlja njegove nazore.

V času takega nemirnega in vihravega razdobja in razvoja je najbolj kočljivo vprašanje, kdo naj na razposajence vpliva, kdo naj jim daje duhovne hrane, kdo naj jih usmerja in kroti, pa kako naj se to izvrši, da se mladi ljudje ne odbijejo! To vprašanje je danes med važnimi morada najvažnejše, saj vidimo, kako je ozračje vse prepojeno z zmotnimi nazori o človeški družbi, s sovražnostjo do sedanjega reda, s prevratnimi idejami marksizma in komunizma. Saj čutimo, kako veje strupena sapa iz laži-paradiža tudi po naših mestih, industrijskih krajih in tudi že po naših naseljih ter omamlja z raznimi utopijami in praznimi obeti zlasti nepoučeno mladino, ki sanja o raju. Prvo, kar razdiralci človeške sreče in miru hočejo doseči, je to, da mlade ljudi odtegnejo vplivu Cerkve in odtrgajo od cerkvenega življenja, ker so jim potem

uslužno orodje za dosego najhujših prevratnosti.

Mladina je upanje bodočnosti, zato se pa vse zanjo puli. In prav v vihravi dobi je nevarnost, da zaide mladi rod na pota razrvanosti in v roke prevratnih, Cerкви sovražnih elementov, največja, ker je dostikrat izven skrbstva, izven pažnje tistih, ki bi bili poklicani, da jih zvodijo na pravi tir. Če ne dobi iskrenih in požrtvovalnih prijateljev, ki bi jim pomagali, da se oprimejo krščanskih vzorov, krenejo mladci prav gotovo na stranpot in se zgube.

Take in slične misli je razvijal spretni govornik dr. Hanzelič ter priporočal navzočim učiteljem in učiteljicam, naj kot krščanski vzgojitelji posvete svoje zmožnosti zlasti tudi fantom in dekletom v razvojni dobi od 13.—18. leta. Delo v Katoliški akciji, pri fantovskih odsekih, v deklških kroških ima namen, reševati naš naraščaj, krepiti ga telesno, vnemati za plemenito mišljenje in za življenje v soglasju z evangelijem.

V razgovoru, ki ga je vodil g. predavatelj, so se razjasnila razna tozadevna vprašanja, so se razpršili pomisleki in se je določil tudi način, kako in kdaj bi se mogel tudi vsak dober učitelj (učiteljica) v svojem okolišu zavzeti za rešitev mladih fantov in doraščajočih deklet. Poziv predavatelja Hanzeliča je pa naslovljen tudi na vse, ki so dobre krščanske volje in res ljubijo svoj rod, svojo domovino. Na skupno delo za rešitev mladine.

Iz kraljestva krščanske ljubezni

»Socialna pomoč« — Auxilio Social — za Španijo je letos praznovala svojo štiriletnico na poseben način. V Madridu so vse siromašne in prosjaške otroke pobrali s cest in ulic in so jih sprejeli v tako imenovani »Hogar de Clasificación«, kjer so jim postregli s topló in tečno hrano, obenem pa so jih zdravniki preiskali. Ako so starši in svojci zahtevali, da se vrnejo na dom, so jih spustili, druge so pa obdržali v zavodih, kjer je v vsakem prostora za 120—150 otrok. Takih vzornih zavodov je v Madridu 11. — Zanimi-

vo je, da so ustanovili v Madridu posebno zavetišče za matere dojilje in za take, ki so v pričakovanju. Prostora je za 350 oseb; prav tako imajo lastno oskrbovališče za revne bolnike s sladkorno boleznijo. V Madridu daje »Socialna pomoč« vsak mesec poltretji milijon pezeta za prehrano. Prispevke od članov pobirajo vsak mesec, po ulicah pa zbirajo na 14 dni.

Župnik, župan, škof.

Kaj pa imajo ti trije skupaj? Da spadajo v vrsto svetne in duhovske gosposke, vemo iz Katekizma. Ta zgodba ima pa pred seboj zgodovinsko uverjene osebe. Poročevalec župnika in župana po imenu ne pove, pač pa izda, da je imel glavno vlogo v tem dejanju škof Cheverus, ki je vodil sprva francosko škofijo Mantanban, pozneje se je pa preselil kot nadškof v Bordeaux.

Temu skrbnemu nadpastirju je prišlo na uho, da sta prišla župan večje občine in župnik navzkriž. Kaj je povzročilo tako nemilo razpoloženje župana proti župniku, zgodba ne omeni; pove pa, da se je dušni pastir veliko prizadejal za mirno in čim urnejšo poravnavo. Župan, sicer dober človek in pošten kristjan, je pa v tem primeru ostal izredno trmast in svojeglaven. Posredovati je hotel škof sam, ki si je v ta namen izbral nenavadno sredstvo.

Čez nekaj dni po razdoru med županom in župnikom je škof doznal, da se muđi v mestu po opravih omenjeni župan. Brž gre in ga osebno poišče. Umevno, da je bil mož sila presenečen. Slutil je pa koj, kaj bi utegnilo biti povod visokega obiska. Po kratkem opravičilu, naj župan ne zameri, če ga nekoliko moti in zadržuje pri obilnih opravih, začne škof: »Prišel sem vas, gospod župan, prosit za malo uslugo. Ali bi bili tako prijazni, da bi mi pri vašem gospodu župniku oskrbeli neko naročilo?« »Gotovo in z največjim veseljem, prevzvišeni,« je hitel zagotavljati začuden župan. »Samo povejte, kar želite, pa se bo vse točno izvršilo.« Zdaj stopi škof čisto tik župana, ga objame

in pravi: »To je naročilo, moj dragi, in nič drugega.«

Župan je bil mož-beseda. Prav nič se ni obotavljal. Kar je obljubil, je bil pripravljen tudi storiti. Solznih oči je zagotavljal: »Še danes — prevzvišeni — hočem ustreči vašemu naročilu; kajti na takega mirovnega sodnika še v svojem življenju nisem naletel.«

Še isti večer je sprejel župnik v svoje veliko zadovoljstvo domačega župana z vzklikom: »O gospod župan, to je pa velika čast zame. S čim vam pa morem postreči?« — »Gospod župnik! Prišel sem, da ustrežem naročilu prevzv. g škofa. Bil sem pravkar v Montaubanu.« — Župnik je ves radoveden takoj posegel v besede županove, češ kaj neki bi mu škof imel sporočiti na ta način? Pri tem se pa že približa mož in stopi smehljaje k župniku, ga objame prav tako, kakor je storil škof njemu, in pravi: »To je naročilo, ki sem ga imel izvršiti.«

Srečni so bili trije: župnik, župan in škof.

Veliko znatnih darov v denarju so prejela naše karitativne ustanove in razni dobrodelni zavodi ob nenadni smrti ministra dr. Korošca. Tako počesčenje je najlepše in najplemenitejše in je brez dvoma najbolj po volji pokojnega velikega dobrotnika Slovencev in vseh pomoči potrebnih — Posebej za zimsko pomoč je pa ljubljanski škof, prevzv. g. dr. Rožman Gr dne 3. januarja spregovoril presrčne in tople besede po radiu na vse poslušalce ter jih opozoril na obvezno dolžnost, ki jo ima v sebi prva in največja zapoved krščanske ljubezni.

Zbirke. Za »Dejanje sv. detinstva Jezusovega« (DSD) je zbral 200 din gospod Šesek Ivan, kaplan v Smartinu p. Kr. — V božičnih dneh so dospela še naslednje zbirke: Marijin vrtec pri Sv. Jakobu v Ljubljani po gdč. učiteljici Prčevi 85 din; Kovačič Ant., ekspozit v Trzinu. 52 75 din; V. Schweiger, kaplan v Križah poleg izkazane zbirke v »Vestniku« še 40 din; Geoheli Jos., župn upr v Zaplanah, zbirko otrok 28. decembra 42 din; župnijski urad sv. Nikolaja v Započah zbirko 80 din. (Objavljamo, ker so ti darovi za sprejem v »Vestnik« 1940 došli prepozno. — Te in druge zbirke, ki so bile poslana v teh dneh deloma že za 1. 1941, bodo objavljene v »Vestniku« za 1941.)

Kdor vidi mladenko samo na plesišču — je prevaran.

Razno

K našim slikam. Na str. 45. je natisnjena slika stolne cerkve v Trogiru, kjer so imeli dne 29. decembra 1940 slovesnost 700 letnice, odkar je bila ta znamenita cerkev sezidana. Postavil jo je bil hrvatski gradbenik Radovan. Za 700. jubilej je bila obnovljena in očiščena ter nanovo posvečena. Splitski škof dr. Bonifačič, ki je opravil posvetilne obrede, je obenem odkril spomenik stavbeniku Radovanu.

Novi škof prevzv. g. dr. S. Čekada v Skoplju je poslal uredništvu »Bogoljuba« svojo sliko in pripisal: »Prema želji, što ste je izrazili u pismu od 23. XII. pr. god., šaljem Vam svoju fotografiju. Uzvracam Vašu čestitku k Božiću i novoj godini i želim, da božansko Dijete obilno blagoslovi Vaš apostolat pisane riječi. Kao nekadašnji urednik »Katol. Tjednika« imao sam prilike, da upoznam Vaš sjajni list. Izvršno je uredivan i može se reći, da je »Bogoljub« uzorak odličnog pobožnog lista za puk. Želim od srca, da misija, koju vršite među slovenskim narodom, bude obilježena uspjesima i blagoslovom Božjim. Isto Vas tako molim, da biste svoje stupce stavili na raspolaganje i potrebama skopljsanske dijeceze, koja je, u izvjesnom smislu prva in najbliža misija svih katolika u Jugoslaviji. Ostajam uz pozdrav i blagoslov u Gospodinu

odani

Smiljan Čekada, biskup.

Skoplje 3. I. 1941.

Farizej in cestninar. Ponazorilo svetopisemske prilike Lk 18, 9—14: Povedal je pa Jezus nekaterim, ki so zaupali sami vase, da so pravični, in so druge zaničevali, to priliko: »Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej in drugi cestninar. Farizej se je vstopil in je sam pri sebi takole molil: Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje: roparji, krivičniki, prešuštniki, ali tudi kakor ta cestninar; postim se dvakrat v tednu, desetino dajem od vsega, kar pridobivam.' Cestninar pa je od daleč stal in še oči ni hotel povzdigniti proti nebu, ampak se je trkal na prsi in govoril: Bog

bodi milostljiv meni, grešniku! Povem vam: Ta je šel opravičen na svoj dom, oni pa ne; zakaj vsak, kdor se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.»

Duhovne vaje za žene in matere bodo v Domu Device Mogočne od 13. do 17. marca. Pričetek prvi dan ob 6. zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina 100 din. — Predstojništvo Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg 8.

Na Mali Loki bodo duhovne vaje za dekleta od 15. do 19. februarja in od 15. do 19. marca. Za žene pa od 22. do 26. marca. Vljudno vabljenel — Dom Brezmadežne, Mala Loka pri lhanu, pošta Domžale.

Dobre knjige

»Sveta znamenja« Z dovoljenjem pisateljica Romana Guardinija prevedel Franjo Tominec, z izvrjnimi slikami (26) opremil M. Maleš. — Knjigi uvod napisal in slike pojasnil p. dr. Roman Tominec O F M. — Natisnila Jugoslovanska tiskarna založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Kaj pove naslov »Sveta znamenja«? S tem so označena sveta opravila, sveta dejanja, sveti obredi, ki jih izvršujejo verniki sami, pa dostikrat brez umevanja, brez spoštovanja ali kakor pravimo — tjavendan, ker so premalo poučeni. Temu nedostatku bo odpomogla ta, za naš čas liturgičnega gibanja kakor nalašč pripravna, dobrega denarja vredna knjižica.

Liturgični obredi, tudi taki, ki jih sami izvršujemo, n. pr. pokrivanje, klečanje, trkanje na prsi, uporaba blagoslovljene vode, sveče, pepela, kadila, blagoslovljenja idr. — so polni globokega pomena, so vidni izrazi nevidnih milosti. Ta duhovita knjiga ima 24 poglavij in nudi globoke, praktične misli.

»Sveta znamenja« so izdana v odlični opremi in elegantni zunanosti. Ima pa tudi pri vsakem poglavju izvrjno sliko v pojasnilo besedilu. Ker so nekatere na prvi pogled bolj skrivnostne, imajo pa v uvodnih besedah kratko pojasnilo p. dr. Romana Tomina.

Vsebinsko in oblikovno res lepa knjiga velja 50 din v Jugoslov. knjigarni, Ljubljana. Če potrebuješ čedno darilo za godovne in druge priložnosti, kar to delce naroči!

Prostozidarstvo. Dr. Ivan Ahčin, 1941. Založila Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani. Tiskala Zadružna tiskarna v Ljubljani.

Prostozidarstvo (masonstvo, tripični bratje) je družba, ki ima še vedno mnogo tajinstvenega in tudi pisatelji, ki so spisali cele knjige o tej skrivni družbi morajo priznati, da niso prodrli popolnoma v ustroj frama-sonskih lož (edinic). Za nas katoličane je glavno, da vemo, kako sodi sv. Cerkev o masonstvu. Katoliška Cerkev odklanja prostozidarstvo in katoličanom pod kaznijo izobčenja prepoveduje članstvo v ložah. Zadnje čase, kakor vemo, so skoraj po vseh državah postavodavne oblasti stopile frama-sonstvu na noge, morda tudi iz tega razloga, ker je v ložah precej močno zastopano judovstvo. Znano je, kako ostro je bil nastopil pok. dr. Korošec zoper masonske lože, saj bi bil tudi uspel, če bi ga vsa javnost v njegovem prizadevanju podprla. Naletel je na nerazumevanje pri najvišjih zastopstvih.

Vsekako je pa prav in koristno, da imamo tudi Slovenci knjigo, ki daje kar moči popolno razjasnilo o masonih, ko jih tolikokrat omenjamo v govorih in spisih, saj ga ni naroda, ki bi se mogel pohvaliti, da nima teh »krivovercev«. Seveda pristopi v to družbo največ takih, ki skušajo po tej lestvici splezati do mastnih služb in takih mest, za katere sicer nimajo ne sposobnosti ne znanja. Kljub temu pa zapadejo cerkveni kazni, izobčenju iz sv. Cerkve. Kdor se hoče torej poučiti o zgodovini, ustroju, o načelih in vplivu masonstva, zlasti pa o prostozidarjih v Jugoslaviji, in v kakšnem odnosu s frama-sonstvom je sokolstvo, naj bere dr. Ahčinovo knjigo »Prostozidarstvo«.

Rdeče mreže. V založbi konzorcija »Zaresnice« je izšla knjiga (200 str.), izdelana po angleškem in nemškem izvrjniku, ki ima namen pokazati komunizem v pravi luči. Prvi del nas pouči, kako je komunizem urejen, kako deluje in kakšne cilje ima. V drugem delu pa spoznamo, kakšen je delavski položaj v komunistični Rusiji, kjer o napovedanem »raju« ni ne duha ne sluha, saj vladajo tam obupne razmere, ker je razvidno iz poročil očitvidcev, bivših komunistov, katerih navaja knjiga šest — Opevane enakosti nikjer, plače v nobeni primeri s cenami potrebščin; živila tako draga, da si delavec še najnujnejših stvari ne more oskrbeti. Zdravstvene razmere nikjer tako zanič, kot v Rusiji. — Proletarska diktatura ni drugega kot nasprotje od demokracije. Odpravljena je svoboda mišljenja, izražanja, tiska; uničene so družine; protiverska propaganda je v sedanji ruski ustavi zajamčena.

Iz vsega se vidi, da je komunizem nečloveška, protisocialna, protiverska teorija, ki ne odpravlja zlorabe in izrodov kapitalizma, marveč jih še pospešuje.

Ni dvoma, da bo ta, z dokazi podprta knjiga močno koristila izobražencem, pa v prid tudi vsemu našemu ljudstvu, saj bo prepodila mnogo dosedanje nejasnosti in odkrila resnično lice komunizma.

VSEBINA: Članki: Ključ do rešitve. — Naše darovanje. (A. Č.) — Zveza katoliških kmečkih mladecev (Al Strupi) — „Vera peša“. (J. Langerboiz.) — „Ne daj mi, Gospod, ne uboštva ne bogastva“. (P. dr. Roman Tominec.) — Bolnik in misel na večnost. (J. Rozman.) — Krščanska družina: Carobna beseda. — Baragov kotiček. — Slov. pregovori o materi. (J. Sašel.) — K luči: Po naši krivdi. — Marijine družbe: Družba Jezusova in Marijine kongregacije. (P. Mariaux — Remeč, dr. J.) — Pesmi: Uresničeno hrepenenje. — Ti prosí zame! (J. Neubauer.) — Listek: Mati Mariča. (V. Zorman.) — Carstvo brezbožnikov. (P. Croidys — Fr. G.) — Iz življenja Cerkve. Po svetu in domovini. — Vzgoja. — Iz kraljestva kršč. ljubezni. — Razno. — Solske knjige. — Odgovori.

Cena »Bogoljubuc«: za posamezne naročnike 20 din., v skupinah po 12 din.; v Nemčiji 2 Rm., v Italiji 15 lir., v Franciji 32 fr., v Ameriki 1 dol. letno. — Izhaja mesečno

Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljubuc« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljubuc« v Ljubljani.

Koledar apostolskega molitve za februar 1941.

Splošni mesečni namen, blagosl. po sv. očetu: | Misijonski mesečni namen, blagosl. po sv. očetu:
Papeževa načela za sklenitev miru. | Spreobrnjenje privržencev prvotnih verstev.

Mesečni zavetnik: Lurška M. B. (11.)

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno čiščenje sv. Rešnjega Telesa	
			Ljubij, škofija	Lavant, škofija
1 Sobota	Ignacij, škof, m.	Zadeve naših naročnikov	Studenec, umob	Celje, sol. sestre
2 Nedelja	Svečenca	Apostolstvo mož in fantov	Ljublj. bogosl. Trboje	Petrovče Zalec
3 Poned.	Blaž, škof, muč.	Ženini in neveste	Begunje p. Cerk.	Zalec
4 Torek	Andrej Korz, šk.	Novo semenšče v Ljub. in Mar.	Koroška Bela	Gotovlje
5 Sreda	Agata, dev. muč.	Ohranitev miru pri nas	Sela pri Šumb.	Teharje
6 Četrtek	Tit, šk., Doroteja	Pomanjkanje trpeči	Kočevska Reka	Teharje
7 Petek	Romuald, opat	Posvetitev družin Sreč Jezus.	Hotedršica	Grize
8 Sobota	Janez de Mata, s.	Slomškov in Baragov proces	Mirna	Grize
9 Nedelja	1. predp. Ciril Al.	Društva Katoliške akcije	Lj., Lichtenturn	S. Peter v Sav. d.
10 Poned.	Sholastika, dev.	Poglobitev mladinskih društev	Trstenik	Gal cija
11 Torek	Lurška M. B.	Zaupanje v nebeško Mater	Zabnica	Polzela
12 Sreda	7 sv. ustanovitelj.	Misljoni in duhovne vaje	Hotič	Polzela
13 Četrtek	Gregor II, pap.	Odprijava pijančevanja	Rádovica	Kozje
14 Petek	Valentin, muč.	Zaupanje v božjo Previdnost	Bela cerkev	Kozje
15 Sobota	Favstin, Jovita	Skupna molitev v družinah	Zali log	S. Peter p. Sv. g.
16 Nedelja	2. predp. Julijana	Posvečevanje nedelje	Lj., Sp. Siska	S. Peter p. Sv. g.
17 Poned.	Silvin, škof	Misijon v Ljubljani	Lahovče	Podreda
18 Torek	Simeon, s., muč.	Naši misijonarji in misijonarke	Duple	Podreda
19 Sreda	Julijan, muč.	Krščanska dobrodelnost	Leše	Podčetrtek
20 Četrtek	Elevertij, s., m.	Naši škofje in njihovi nameni	Banjaloka	Podčetrtek
21 Petek	Feliks, škof	Mir in sloga v družinah	Št. Vid pri Brdu	Sv. Vid na P'an
22 Sobota	Petrov stol Ant.	Pokorščina sv. očeta	Kolovrat	Sv. Vid na Plan.
23 Nedelja	3. predp. Peter I.	Verska vzgoja v družinah	Vavta vas	S. Marjeta n. Pl.
24 Poned.	Matija, apostol	Laični apostoli	Novo mesto, ž. b.	Olimlje
25 Torek	Marjeta Kortona.	Spreobrnjenje grešnikov	Uršna sela	Dobje
26 Sreda	† Pepelnica	Duh pokore in odpovedi	Smartno ob S.	Pištanj
27 Četrtek	Gabrijel 2 M. B.	Spolnjevanje postne zapovedi	Preloka	Pištanj
28 Petek	Roman, opat	Ta mesec umrli		

Odpustki za februar 1941.

1. Sobota, prva v m. Bl. Viridžijana, P. o.: 1. vsem, ki opravijo kako nabožno vajo na č. Brezmadežni, da zadostujejo za njej storjena razžaljenja, prejmejo sv. obh. in molijo po n. sv. o.: 2. tretjerednikom.

2. Nedelja, prva v m. Svečenca, Cl. r. v. br. 3 p. o.: 1. če v br. e. molijo p. n. sv. o.; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v br. e. nekaj časa pobožno molijo pred izp. sv. R. T. — P. o.: 1. čl. br. sv. S. J.: 2. onim, ki nosijo višnjevi škap. — Dalje p. o.: 1. čl. br. sv. R. T. kakor 6. dan; 2. čl. br. N. Lj. G. v br. cerkvi; 3. čl. r. v. br. danes ali v osmini; 4. čl. škap. br. karm. M. b.: 5. onim ki nosijo beli škap., če molijo za osvobojenje sužnjev; 6. čl. Marijine družbe; 7. čl. družbe kršč. družin; 8. čl. br. sv. Družine; 9. čl. br. za duše v v. danes ali v osmini; 10. čl. dr. sv. Petra Klav. kakor 24. dan; 11. tretjerednikom. — V. o.

4. Torek. Sv. Jožef Leoniški, P. o. tretjerednikom.

5. Sreda, prva v m. Sv. japonski mučenci, P. o. vsem, ki opravijo kako nabožno vajo na č. sv. Jožefu, prejmejo sv. obh. in molijo po n. sv. o.

6. Četrtek prvi v m. P. o.: čl. br. sv. R. T. v brat. c.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. e.

7. Petek, prvi v m. P. o.: 1. čl. br. sv. R. T. kakor večraj; 2. vsem, ki nekoliko premišlujejo dobrotljivost sv. S. J. in prejmejo pravno sv. obh.: 3. čl. br. sv. S. J.

8. Sobota, Sv. Janez Mataki, P. o. čl. br. z bellm škap., če v br. ali žup. c. molijo za osvobojenje sužnjev.

15. Sobota, Bl. Andrej Kom. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Franciška; tretjerednikom tudi v žup. c., kjer ni redovne.

19. Sreda. Sv. Konrad. P. o. istim kakor 15. dan.

22. Sobota. Sv. Marjeta Kortonska. P. o. tretjerednikom.

23. Nedelja. zadnja v m. pustna. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo sv. r. v. — V cerkvah, v katerih je vpeljano tridnevno češčenje zadnje tri pustne dneve, dobe pod navadna pogoji p. o. vsi, ki obiščejo sv. R. Telo.

24. Nedeljek. Sv. Matija. P. o. čl. družbe sv. Petra Klav., ako molijo za razširjenje sv. vere in po n. sv. o.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II

Darovi. Za popravo duhovskih grobov v Vel. Gabru (Št. Vid pri Stični) je daroval župnik Miklavčič Ivan v Zavracu, zlasti v spomin † ž. Plevaniču, 100 din. — Ga. Antonija Ožir, Zagreb, se zahvaljuje škofu Baragu za uslišanje in ozdravljenje hudo bolne hčerke. (Dar 40 din za beatifikacijo šk. Baraga.)

Dobre knjige

Mlađši sin v pesmi in sliki. — Svetopi-semska prilika, presunljiva zgodba o zgubljem sinu, ki se na žalost tolikokrat ponavlja bolj v prvem kakor v drugem delu, je našla zopet spretno pesniško pero. Znana je sicer med nami že stara pesem z napevom, ki opisuje padeč in vstajenje zgubljenega sina. S. S. je pa oblekel to snov v blestečo, ponazorilo znamenite Führichove slike v prelepem posnetku. »Glasnik presv. Srca Jezu-

sovega« je imel v svoji letošnji 1. številki to delce za prilogo. Dobi se pa tudi posebej pri upravi za poldrugi dinar, na boljšem papirju za 3 din, v platnu za 15 din.

Hrvatski kruničari u vječnom gradu. Stjepan Lebedina O. P. Cena 15 din, s poštnino 2 din več. Zagreb - Maksimir, Kažolicev trg br. 4. — Knjiga opisuje romanje Hrvatov v Rim v dneh 12.—22. julija 1939. Opis je bogato ilustriran. Sličice prav jasne.

Odgovori

Prosim, da mi v »Bogoljubu« odgovorite, če je resnica, da hođi po svetu Ahasver, večni popotnik? Ali je vse to le ljudska domišljija?... H. T.

Odgovor: Ahasver je pravljina osebnot, jud, ki ne more umreti, ampak se klati po svetu, ker je suval in sramotil Jezusa na križevem potu. Na Italijanskem ga navajajo pravljice z imenom »Butta-deus«; po naše bi se reklo »suvalec Boga«. V drugih jezikih zopet drugače. Nasplošno je pa znan kot »Večni jud«. Nekateri pravljice ga označujejo kot Pilatovega čuvaja. Nekje se bere, da je bil ta Ahasver čevljar, ki se neprestano potika okrog, ker ni dal Jezusu miru, ko je nosil težki križ.

Za prejšnjo obliko je mnogim, tudi uredništvu, močno žal. Večinoma so pa zadovoljni, da le nismo zvišali cene, ker bi naročnine do 25 din ne zmogli ali vsaj težko zmogli.

Uredništvo bo skrbelo, kar se bo dalo, da bo »Bogoljub« vsebinsko temeljit in zajemljiv ter da se bo tudi oblikovno spopolnil. Marsikaj smo že v tej številki izboljšali. Konzorcij lista je tudi dovolil, da sme uredništvo — kadar bo kazalo — v nadomestilo obseg v znatni meri povečati. Tako n. pr. ima februarska številka »Bogoljuba« celo tiskano polo več, skupno torej 48 strani s slikami, in posebej 4 strani slik v bakrotisku na ovitku. Tudi pozneje bomo oskrbeli več številke s tako povečanim obsegom. — Nadejamo se, da bodo cenj. naročniki uvaževali težave lastništva in cenili dobro voljo, ko smo hoteli nuditi »Bogoljuba« brez povišanja naročnine.

Bog daj kmalu boljših časov, da se bomo mogli spet postaviti s staro zalo »Bogoljubovo« oblekol

Zahvaljujemo se Mariji Pomočnici, sv. Bosku, sv. Jožefu, sv. Antonu in sv. Tereziji d. J. in drugim svetnikom za pomoč in zdravje živine. — Z. J., Dravska vas.

Opomba. Došlo je zopet tudi nekaj splošnih zahval. Prosimo, naj dotični pošiljalci preberejo opozorilo na str. 372 lanskega letnika z naslovom »Trikrat...« Zahvale in prošnje — razen takih, ki se nanašajo na škofa Baraga — bi mogli sprejeti proti odškodnini le v oglasnem oddelku.

Bolni na pljučih! Iisoči že ozdravljeni!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti prehranjevanja ki je že marsikoga rešila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bolezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj prenehata, teža telesa se zviša ter po popnenju sčasoma bolezen preneha.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje metode in jo radi priporočajo. Čim prej začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Popolnoma zastoj

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega. Ker ima moj založnik **samo 10.000** komadov **za brezplačno** razpošiljanje pišite takoj, da se boste mogli tudi Vi prištevat med one srečneže

Zbiralnica za pošto:

Pannonia Apotheke, Budapest 72
Postfach 83, Abt. Z. 493.

Zoboboljšlahko odstrani VERAMON.

Veramon se nadalje upořablja pri glavobolu, po preveč zavžitem alkoholu, pri bolečinah ran in boleštni menstruaciji.

Zavitki z 2 tabletama in z 10 ter 20 tabletami se dobe v vseh lekarnah.

VERAMON

Oglas reg. pod S. br. 31896 od 5. XI. 1938.

Inserirajte v „Bogoljubu“!

LJUDSKA POSOJILNICA v LJUBLJANI

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 6 (V LASTNI PALAČI)

OBRESTUJE HRANILNE VLOGE
NAJUGODNEJE. NOVE IN STARE
VLOGE, KI SO V S A K Č A S
IZPLAČLJIVE, OBRESTUJE PO

4% PROTI ODPOVEDI DO **5%**

**Ne
pozabi:**

neguj svoje zobe!

S tako važno stvarjo kot je nega in čiščenje zob zares ne bi smeli odlašati. Uporabljajte redno Sargov Kalodont in ostanite pri njem. Sargov Kalodont ima to prednost, da temeljito čisti zobe, obenem pa odpravi zobni kamen in prepreči njegovo zopetno tvorbo. Čistite zato zobe vsako jutro in vsak večer s Sargovim Kalodontom.

V

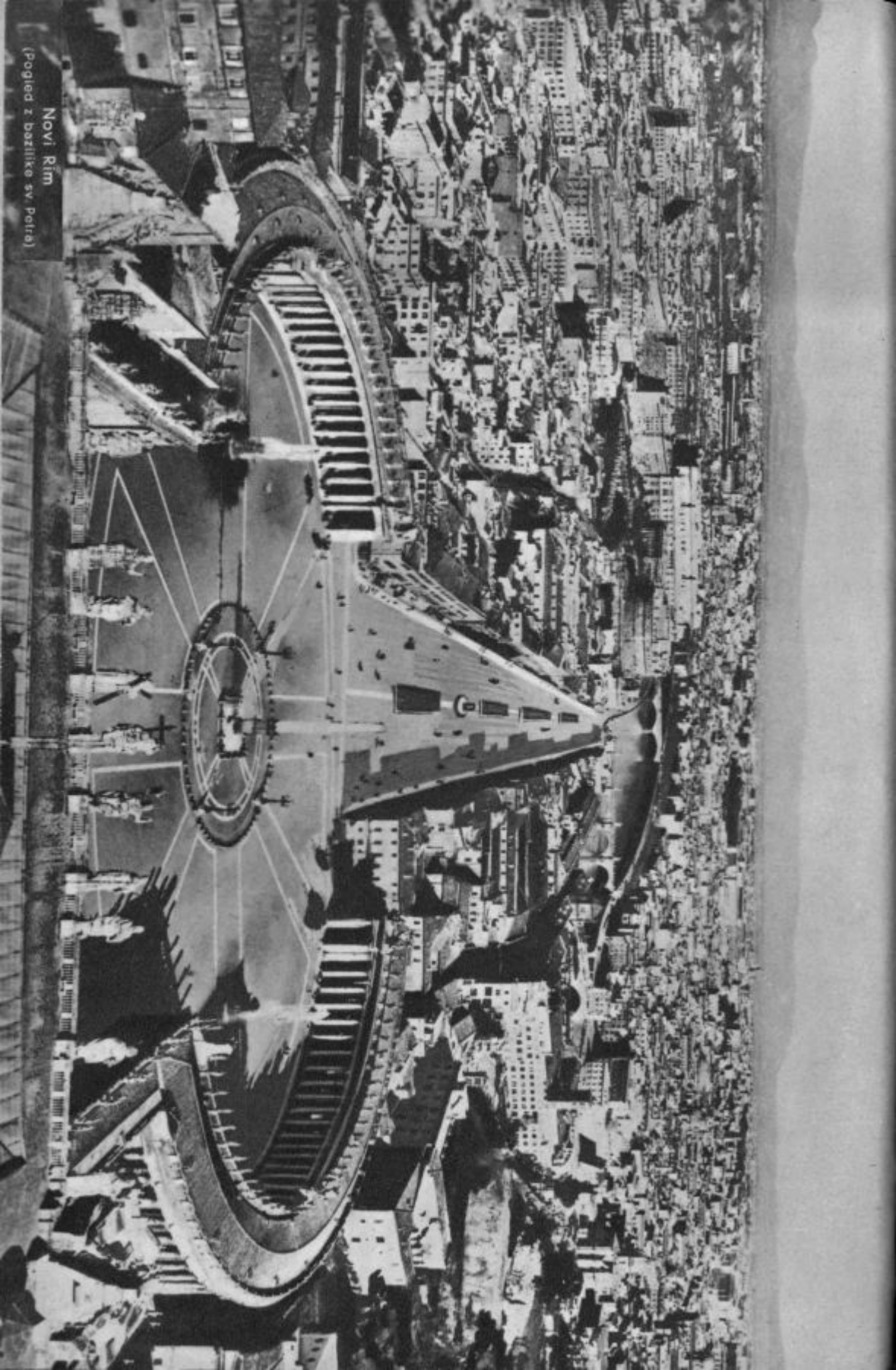
SARGOV

KALODONT

proti
zobnemu
kamnju

Velika tuba je posebno ekonomična!

NOVI Rim

(Pogled z bazilike sv. Petra)